

LO

PEDRIS

55

abril 2014

www.lopedris.cat

Butlletí trimestral d'informació

VILAPLANA



■ La redacció

A cada nova situació del govern de l'estat espanyol, hi ha un majoria cada vegada més gran de gent, que no sabem si enfadar-nos o bé si donar-los les gràcies perquè a cada decisió seva fan créixer més i més el nombre de catalans disposats a demanar el dret a decidir i el que és pitjor per l'estat espanyol, a votar Sí per d'independència.

La història amb la perspectiva del temps, ja ens aclaria quina mena de tàctica política esta fent l'estat espanyol, però ara per ara, sembla evident que la seva tàctica de continuar amb la negació en vers nosaltres no es massa bona.

Si a un animal tels vols guanyar, tens que afalagar-lo, cuidar-lo i donar-li afecte.

Sóm nosaltres menys que un animal.



Sumari

Editorial	2
Entrevista Maria Salvat Munté	3-4
Ajuntament L'Estat torpedina els ajuntaments	5
Rutes per caminar Camí de les Mallades	6
Poesia L'escut de Catalunya	7
Història	8 - 10
Literatura Conte	10 - 12
D'on és?	13
WWW.LOPEDRIS. CAT	14 - 15
Recull fotogràfic de Nadal	16
Passatemps	17
Lo Pedrís pel món / Pulsòmetre	18
Fotomorfosis	19
Activitats	20-22
Història local La Palmera / S'apropa Sant Isidre	23
Opinió	24
Medicina esportiva Lesions produïdes per l'esport	25
Natura: arbres	26
Natura: plantes	27
Cuina Ja sé que vull ser quan sigui gran	28
L'escola Els micos i les mones	29
LA FRESCA	30 - 31

LO PEDRÍS

Edita: **Lo Pedrís**

Coordinació

Carme Abelló
Josep de Las Heras
Montse Ferré
Josep M. García
Hilari Juanpere
Lídia Juanpere
Jordi Mariné
Josep Mestre
Teresa Serra
Mei Salvat

Correcció

Dolors Joanpere
Francesc Mariné
Jordi Serra
Òscar Aymamí
Carme Maigí

Prensa on-line

Raquel Virgili

Portada

Sergi Fernandez Llorenç



www.lopedris.com

Composició i Impressió

sbm

D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars

Preu: 2,50 Euros

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no assumeix, necessàriament, les opinions que els col·laboradors manifesten en llurs articles ni que s'hi identifiqui.



Annexe amb la revista aquest número:
Cotxe de línia a Vilaplana - Reus - Làmina núm 41

LO PEDRÍS

Mariana Salvat Munté

De cal Rito (1931)

■ Mei Salvat Salvat

Ha estat sempre una dona forta i valenta que ha tingut una vida molt intensa, és un plaer conversar amb la tieta Mariana.

Si l'hagués de definir amb una frase diria que és una vilaplanenca que estima molt la terra.

En començar l'entrevista em diu:

Considero que he estat molt de sort a la vida perquè l'he salvat moltes vegades.

— **A què et refereixes?**

— Quan tenia tres o quatre anys i m'avorria a missa, la mare em va deixar sortir perquè deixés de molestar. Estava jugant a la plaça quan un cotxe negre es va aturar i va obrir la porta. Una dona molt mudada em va oferir un caramel... Encara ho veig ara: ella anava vestida de negre i el caramel estava embolicat amb un paper lluent de color lila. Em vaig acostar a agafar-lo i ella em va estirar cap a dins del cotxe. Em vaig posar a cridar i, per sort, uns nois que hi havia davant l'ajuntament, em van estirar cap enfora. La porta del cotxe es va tancar i va marxar a tota velocitat.

Una vegada vaig veure un reportatge que parlava d'una dona que segrestava nenes, les criava, les posava a servir i després les prostituïa, penso que jo podria haver estat una d'aquelles nenes.

— Al final de la guerra, hi havia un refugi acabat de fer a les darreres de cal Poncell. Vaig sortir i vaig sentir "clic" al costat de l'orella, era una bala.

— També vaig estar a punt de morir quan amb 9 anys vaig agafar diftèria, tenia el cos paralitzat... Vaig fer la primera comunió sola, malalta i extremunciada.

— I per últim vaig estar molt malalta després d'enfilar-me al camió del



peix. Jo era molt tremenda, no em vaig deixar anar del camió fins passat el pont gran, quan ja anava molt de pressa. Vaig patir ferides que es van infectar ràpidament i com que no podia dir què havia passat encara es va agreujar més.

— **Com va ser que vas viure a Guinea?**

Quan encara no festejàvem, a l'Arturo, el meu home, li van proposar de treballar a Guinea. I com que per aquí no acabava de trobar bona feina em va

dir que l'esperés i va anar a provar-ho. Va venir al cap de dos anys i vam començar a festejar escrivint-nos cartes dos anys més. Després ens vam casar i vam marxar a viure a Guinea. Recordo aquells anys com els més feliços de la vida.

— **Perquè?**

Potser per l'aventura de marxar d'una vida monòtona a Vilaplana, també perquè em vaig sentir estimada i respectada com no ho havia estat mai i perquè allí vaig tenir el primer fill, i és que els fills són el que més t'estimes a la vida.

Tot i el feliç que vaig ser a l'Àfrica, sempre m'ha quedat la impressió de no haver aprofitat prou l'ocasió per a conèixer més com vivien la gent d'allà. Eren massa coses: de sobte em vaig trobar en un món diferent on tot era nou.

— **Com vivieu a Guinea?**

L'Arturo portava un autocar de línia de l'empresa Transports Africans. Eren uns 14 o 15 transportistes i les famílies vivíem en cases que proporcionava l'empresa. Jo vaig dedicar-me a revelar fotografies i per cert, vaig tenir molt d'èxit, perquè feia que les cares dels negres no fossin tan fosques.

Vivíem apartats dels nadius, tot i que hi teníem cert contacte, per exemple, els Bois eren joves que ens ajudaven



amb les feines de casa.

Tinc moltes anècdotes d'aquella època: el meu fill Artur va arribar a tenir un cocodril petit, un cervatí i un mico com a animals de companyia per jugar. Vivíem a la vora de la platja i ens hi banyàvem fins que un dia vam veure un tauró. Des de llavors només ho fèiem a les basses que quedaven en baixar la marea. Veia que les negres hi cabussaven els seus nadons i jo també ho vaig provar amb l'Artur, des de llavors que el meu fill ha nedat com un peix.

A Guinea vaig veure molts animals salvatges, però la bèstia que més por m'ha arribat a fer ha estat la formiga. Si te'n picava una et pujava la febre i de vegades t'havies d'enfrontar a veritables "marabutes" que passaven com riuades i feien net de tot el que trobaven.

I una altra cosa, vaig tenir el "Floquet de neu" als braços quan era un cadell.

— Com va ser?

El Jaume Aixalà, cosí de l'Arturo, es va assabentar que un negre havia trobat un goril·la blanc i ho va dir al seu amic Sabaté, que el va comprar per al Zoo de Barcelona i que sempre va dir que va ser ell qui el va trobar.

— Com va anar que vàreu tornar de Guinea?

Hi va començar a haver conflictes. Calia blindar els autocars, ens van aconsellar marxar i és el que vam fer. Alguns amics que es van quedar van patir molt.

— M'agradaria que expliquessis què sents per la terra, perquè jo et tinc per una persona que se l'es-



tima molt.

No ho sé explicar, forma part del meu ésser. Si m'aturo davant una joieria o d'una botiga de cotxes de luxe, no em diuen res, en canvi, davant d'un tros de terra ben cuidat, hi bado. De la mateixa manera que si el veig abandonat em dol molt.

Una vegada un home em va dir: -"La terra és la cosa més agraïda que hi ha al món, llences un pinyol, i surt un arbre". Potser és això.

Saps aquell plataner tan gros que hi ha als rentadors? El vaig plantar jo.

Estava rentant roba als rentadors, i va passar el Pep Cinto que estava plantant plataners. Li vaig demanar: -"Que me'n deixaries plantar un que així me'n recordaré sempre?" I ell, que era molt

bon home em va dir: -"planta'l aquí que sempre s'escapa una mica d'aigua i es farà molt gros". Quan passo pel pont de Mallafré sempre li dic: -"Adéu noi".

— I ja per acabar, unes paraules sobre Vilaplana?

M'estimo molt Vilaplana, és un lloc especial que ha donat molts fills que han destacat.

Quan el meu fill Andreu era petit es feia un fart d'anar i venir de Vilaplana en bicicleta. Un dia li vaig preguntar: -"Per què t'agrada tant anar a Vilaplana?" I em va dir: - "Si a Vilaplana caus amb la bicicleta, de seguida surt una dona amb l'aigua oxigenada, l'altra amb la mercromina i l'altra a oferir-se pel que calgui, en canvi a Alforja quan caus amb la bici tots se'n riuen".

Jo també penso que Vilaplana és un poble acollidor. Tant de bo, els que marxem, haguem deixat en herència aquesta manera de ser de Vilaplana.



SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA



COMERCIAL REUS 4atre

C/ Cornudella del Montsant, 39 - 43206 REUS
Telèfon 902 023 390 - Fax comandes 900 65 66 67
E-mail: ventas@cr4.es

 **Descom**



L'Esparver
Restaurant

C. de l'Era 14 - VILAPLANA
Tel. 977 815 044
www.esparver.com
Diumenge nit i dilluns tancat



EXCAVACIONS I
TRANSPORTS

MIRALLES

JOSEP M. MARINÉ MIRALLES, S.L.

Carrer de les Creus, núm. 2
Tels. 977 816 489 - 610 282 029
43356 ALFORJA





Ajuntament de Vilaplana

L'Estat torpedina els ajuntaments

■ **Tomàs Bígorra i Munté**
Alcalde

El passat 28 de desembre de 2013, el dia dels innocents, es va publicar al Boletín Oficial del Estado la Ley 27/2013, de racionalización y sostenibilidad de la administración local (RSAL).

Aquesta Llei aprofita la situació actual de crisi econòmica per modificar l'estructura de l'estat espanyol i recentralitzar les competències de les administracions locals amb l'excusa de la sostenibilitat econòmico-financera.

Una llei que vol privatitzar els serveis, principalment dels tres grans serveis públics locals que encara es demostren econòmicament rendibles: l'abastament d'aigües, el tractament de residus i l'enllumenat públic.

Els ajuntaments han estat capaços d'afrontar els grans reptes i els canvis culturals de finals del segle XX i en aquesta primera dècada del XXI, des de l'autonomia local. Són el principal dic de contenció contra la crisi, i el principal espai de resistència, de dignitat, de defensa dels drets de la ciutadania i el principal espai per generar alternatives socials i econòmiques per pal·liar els efectes de la crisi.

Malgrat aquests esforços els ajuntaments mai no han tingut un finançament just i adequat. Al mes de maig d'enguany

es compliran trenta-cinc anys de la constitució dels ajuntaments democràtics. Durant aquest període les hisendes locals han estat l'assignatura pendent en la mesura que l'aportació financera de l'Estat a les administracions locals no s'ha adequat als serveis que presten.

El context actual de crisi econòmica està sent demolidor per als nostres municipis. Davant d'això els ajuntaments han hagut d'incrementar la despesa per donar resposta a l'emergència social.

Després d'estar esperant durant molt de temps un nou marc competencial i un finançament adequat per garantir serveis locals bàsics, ens trobem que la Llei 27/2013 RSAL allunya la capacitat de decisió sobre les polítiques de proximitat, i el municipalisme torna a un model de fa quaranta anys enrere amb un marc competencial raquític. També allunya les decisions i el control de la ciutadania acabant amb el valor de proximitat que permet la prevenció, la detecció i l'actuació per garantir uns mínims de cohesió i convivència en el conjunt de pobles i ciutats de Catalunya.

Aquesta Llei espanyola vulnera l'Estatut de Catalunya en matèria d'organització territorial i de règim local i converteix els ajuntaments en un apèndix de l'Estat, i en una instància merament administrativa i sota control en el seu funcionament,

vulnerant així l'actual marc basat en el principi d'autonomia local i principi de subsidiarietat, reconegut a la Carta Europea d'Autonomia Local com a criteri de proximitat en l'atribució de competències i d'eficàcia en la redistribució.

Davant d'aquesta situació, les entitats municipalistes i els sindicats han iniciat una campanya d'informació a la ciutadania dels efectes de l'aplicació de la Llei 27/2013 RSAL, així com la defensa del món local perquè els ajuntaments som l'administració que estem millor preparats per oferir serveis de proximitat.

Amb la voluntat de seguir reivindicant el paper dels ajuntaments en la defensa, la garantia i l'enfortiment dels drets socials i la millora del benestar de la ciutadania, l'Ajuntament de Vilaplana, en la sessió plenària del passat 4 de març de 2014, va aprovar per unanimitat dels membres de la Corporació iniciar la tramitació per a la formalització del recurs al Tribunal Constitucional contra la Ley 27/2013, de racionalización y sostenibilidad de la administración local.

Per a què el recurs sigui admès, cal que un mínim d'una setena part dels ajuntaments (1.200) i una sisena part dels habitants (7.300.000) de l'Estat segueixin aquest procediment. La mateixa tramitació l'han realitzat un gran nombre d'entitats locals (Ajuntaments, Consells Comarcals, Diputacions,...) perquè la iniciativa prosperi en defensa de l'autonomia municipal més propera, garant dels drets socials i millora del benestar de la ciutadania.

■ ■ ■

VIALMA SAT
**Esclofolladora
d'avellanes**

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c.e: salsa@maptel.es


Instal·lacions JF

- Electricitat, Gas, Aigua.
- Calefacció i Aire condicionat.
- Aprofitament d'aigües grises i pluvials.
- Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.

<http://www.usuaris.tinet.org/ijfega/inici>


Jordi Fernàndez Llorens
instaljf@tinnet.cat
620 272 212

Mercedes-Benz
Autolica

Concesionario Oficial Mercedes-Benz Ctra. Valencia - Barcelona, km. 248, 43006, TARRAGONA, Tel. 977 54 50 11 · Països Catalans, 7 -9-11, 43202, REUS, Tel.: 977 32 60 20 · Polígon. Mercaderies, 1 (Sortida 40 de l'AP7 direcció l'Aldea), 43896 l'Aldea (TARRAGONA), Tel.: 977 45 18 38, Fax: 977 45 18 81, info@ttautolica.es

Camí de les Mallades

■ Ester Borràs

Com s'accedeix des de Miravet al punt d'inici de l'excursió (Villa Maria):

Entrant a Miravet, cal seguir les indicacions de "Castell". A l'alçada de l'oficina de Catalunya Caixa, cal enfil·lar pel Carrer de les Flors, que queda a mà dreta i fa molta pujada. A partir d'aquí cal anar seguint la pista principal, encimentada, més antiga. Després de passar una cruïlla, baixarem encarats cap al riu i arribarem a un revolt cap a l'esquerra molt tancat. Just en aquest punt cal girar cap a la dreta, per la pista més estreta, on hi ha un piló de fusta indicador del GR Camí de l'Ebre. Anirem seguint el riu corrent avall. Quan arribem a un mas de color blanc que queda a mà esquerra, cal aparcar. A mà dreta, una mica enfilat hi ha el xalet Villa Maria, del 1936.

Comencem a caminar...

Pugem pel camí que passa per davant del xalet Villa Maria i que s'acaba al seu darrere. Des d'aquí surten dos senders: el de la dreta és per on marxarem i el de l'esquerra serà el de tornada. El sender de la dreta d'entrada és planer però aviat comença a enfil·lar-se. Va vorejant el barranc que ens queda a l'esquerra, després el sender torna a planejar entre marges i oliveres per acabar a la vora d'una pista. La pista no l'hem d'agafar, sinó que hem de seguir el sender, que ara ja s'enfila definitivament cap a la carena. Passarem per tres puntes abans no arribarem a la Talaia pròpiament dita. Tot el recorregut per



la cresta ofereix molt bones vistes cap a Rasquera i Cardó, però també cap a les muntanyes de Tivissa, Miravet i, és clar, el riu Ebre.

A dalt de la Talaia de Gaspar hi ha les restes d'una torre, mentre que per la cresta haurem trobat vestigis de parapets de la Guerra Civil.

Des de la Talaia recularem un trosset fins arribar a una fita (que ja haurem vist abans), que ara ens queda a mà dreta. Baixarem resseguint una carena secundària. Les vistes continuen sent impressionants.

El sender acaba enllaçant amb el GR 99, o de l'Ebre. El seguirem cap a l'esquerra. Aquest bocí de camí forma part de l'anomenat Estret de Barrufemes.

Després de passar per la vora d'un tros de mandariners, hem d'anar en compte. No hem de seguir el GR, sinó que anirem per un sender que se'n

va per l'esquerra, marcat amb una fita, i s'endinsa pel bosc i, més tard, per un barranc. Trobarem alguna fita i alguna pintada de color carabassa, algunes d'elles fletxes, que nosaltres seguirem contradirecció.

Comencem a circular per antics camins de tros que ens permetran anar creuant barrancs fins arribar, després d'un parell de sifons, a Villa Maria.

L'excursió és un constant pujar i baixar, tot i que l'alçada màxima només són 390 m, al final s'acaben fent uns 700 metres de desnivell acumulat (tant de pujada com de baixada). Cal comptar més de 4 hores de caminar (sense aturades).

Recentment l'editorial Piolet ha tret un mapa d'aquesta zona: Miravet - Els senders de la Cameta Coixa escala 1:20.000

■ ■ ■

TECPERVAL, S.L.

TÈCNICS EN PERITATGES i VALORACIONS

Joan Bonet i Mestre

Camí de l'Aleixar, núm. 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 326 244 - Fax 977 326 458
tecperval@telefonica.net

AUTO ESCOLA CATALUNYA

Pl. del Nen de les Oques, 8 - Tel. 977 32 23 19
REUS

L'escut de Catalunya

■ M. Anna Vernet i Ferré

Es diu que les paraules, els poemes, els adagis, la Llengua, en general, és VIVA mentre hi ha homes i dones que la usen i fan permanent el dipòsit de la literatura i cultura populars.

Penso que, per desgracia, ja queden al nostre poble poques persones que recorden paraules, expressions i frases fetes molt usuals en altre temps. De forma semblant passa també amb una poesia que va ser molt viva a tot Catalunya els primers trenta anys del segle XX.

Com que jo, encara que d'un altre temps, la vaig aprendre de petita i voldria que no es perdés en el record, m'atreveixo a transcriure-la i a donar-li vida de nou, per si els que la sabien ja l'han oblidat i d'altres la volen memoritzar.

És també un senzill recordatori d'aquelles persones que, entre acte i acte de les obres teatrals que es representaven a la Sala Parroquial, delectaven els assistents amb algun dels millors poemes de la literatura popular catalana. Qui no recorda, per exemple, El ferrer de tall, la Negra, la Cega, la Puntaire...

El tema de la que ara els transcriu és la LLEGENDA de l'escut de Catalunya. Alguns historiadors del segle XVII van pensar que aquest mite bé podria ser real, i començaren a escriure i a fer-lo popular, sense tenir en compte que al segle IX no existien les banderes dels Comtats i que tampoc està documentada la participació del comte Jofre en la lluita del rei Carles el Calb (873) contra els Normands.

La falta de documentació de tot tipus fa impossible provar que les quatre

barres vermelles fossin emprades abans del segle XII.

Va ser durant el Romanticisme amb la Renaixença quan la dita Llegenda prengué carta de naturalesa com cosa verídica i es feu cèlebre i popular.

L'ESCUT DE CATALUNYA

En la que sant Jordi empunya/ bandera de color blanc
hi ha l'escut de Catalunya / amb quatre barres de sang.
D'aquestes barres la història / està escrita en lletres d'or,
per saber-la de memòria / i gravar-la en nostre cor.
Essent Carles rei de França / i senyor dels catalans,
entraren folls de venjança / en ses terres els Normans.
Per sostenir sa corona / demanava el Rei socors
al comte de Barcelona, / el valent Jofre el Pilós.
En saber la nova, empunya / el Comte l'arma i l'escut
I s'enduu tot Catalunya / cap a França resolut.
Així que a França arribava / amb la flor dels catalans
el rei Carles reculava / atropellat pels normands.
I llançant-s'hi de seguida / el brau Jofre amb sos valents
va deturar l'investida dels / dels normands, forts i potents.
Mes quan vençut reculava / l'enemic rostolls avall
un llançó al pit se li clava / i el fa caure de cavall.
Dintre una tenda, els de França / ferit el Comte han entrat,
posant-li al capsal la llança / i l'escut al seu costat.
I en entrar a dur-li la nova / de que els normands han perdut,
veu el Rei al Comte jove / mirant trist el seu escut.
-Si a vos se us deu la victòria, / per què al Rei trist us mostreu?
Si voleu honors i glòria, / comte Jofre, demaneu!
Des d'avui, de vostra terra / sereu comte independent;
sereu mon company en guerra / i en pau l'amic més prudent.
-Grans mercès al Rei de França -/ li respon Jofre el Pilós.
-No em reca, no, el cop de llança / que desagna tot mon cos.
-Ço que em reca i cor-me-lliga, / és veure llis mon escut,
sense cap blasó que diga / els honors que he merescut.
Llavors, el Rei de seguida / s'acosta al llit del valent,
xopa els dits en sa ferida / i així li diu dolçament:
-Amb sang del cos a la guerra / haveu guanyat el blasó.
Quan torneu a vostra terra / brodeu-lo en vostre penó.
I passant quatre ditades / del brau Jofre en l'escut blanc
hi deixava senyalades / les quatre barres de sang.

Poema original d'Antoni Borí i Fontestà, dins de "Lo trobador català" 1892.

Al ser una poesia que s'ensenyava a les escoles s'han conservat algunes versions amb diferències poc significatives.

■ ■ ■



C. Casal, 3 - Tel. 977 815 652 - 43380 **VILAPLANA** (Baix Camp)

UNA HISTÒRIA NOVA, o en realitat LA HISTÒRIA?

■ Coral Quadrada

(Cap III)

Seguint l'esquema proposat per Sabaté i Díaz⁽¹⁾ podem distingir tres plantejament teòrics dominants en les polítiques existents. El primer és el de l'equitat de gènere, sota el que s'emmarquen aquelles actuacions que, basant-se en la idea de justícia social, tenen com a objectiu la igualtat d'oportunitats per a homes i dones. El segon plantejament, que podem anomenar utilitarista, justifica de manera pragmàtica, i no tant per una qüestió de justícia, la necessitat de crear unes condicions favorables per tal de mantenir les dones als nuclis rurals, com a base per a l'estabilitat demogràfica, social i econòmica de la zona. Aquest enfocament, que ha anat obrint-se camí en les polítiques de dones al món rural, queda il·lustrat per exemple en les paraules de Franz Fischler, comissari d'Agricultura i Desenvolupament Rural de la Comissió Europea:

Garantir la igualtat d'oportunitats entre homes i dones és una de les grans prioritats de la Unió Europea. També suposa, simplement, una necessitat pràctica per a la viabilitat i la pervivència del desenvolupament rural. L'aprofitament òptim dels recursos humans amb vistes al manteniment del teixit social de les comunitats rurals i la revitalització de les economies locals requereix la plena participació de les dones.⁽²⁾

El tercer enfocament, no necessàriament exclouent amb els altres dos, es despendria de la visibilització i el reconeixement de les aportacions de les dones al desenvolupament rural i, a partir de "treure partit" dels seus recursos i habilitats adquirits socialment, potenciar per exemple el turisme rural o l'elaboració de productes artesans. Un exemple que he localitzat és el Programa de Desenvolupament Rural a Catalunya que fixa com un dels seus objectius mantenir, millorar i incrementar el nombre d'empreses dedicades als productes de qualitat i els productes de l'artesania alimentària, amb la creació especialment de llocs de treball per a dones i joves, per tal de mantenir la població en el medi rural.

La subestimació de les dones al món rural com a subjectes actius és una característica comuna en les diferents aproximacions a la temàtica, des de les polítiques públiques a la mateixa elaboració d'estadístiques. En aquest sentit, per exemple, les estadístiques disponibles sobre la situació de la dona al món rural són reduïdes i parcials, i abasten una sèrie de dades limitada a escala demogràfica o macroeconòmica generalment, però ignoren totalment l'experiència de les dones en el seu camí per visibilitzar i donar valor a les activitats portades a terme per aquestes des de la seva pròpia òptica. En el cas de les dones pageses no inscrites com a titulars de l'explotació, aquesta invisibilització s'accentua encara més.

D'una banda, molt sovint consten a efectes estadístics com a cònjuges del titular o sota la denominació d'altres familiars i, per tant, la seva feina queda mancada del reconeixement que hi correspon. D'altra banda, l'ocupació no regularitzada, molt habitual entre les dones del món rural, també queda oculta a les estadístiques oficials, així com la feina temporera i a temps parcial, especialment com hem dit, quan aquesta es porta a terme dintre del negoci familiar.

Malgrat que durant el segle XX s'han produït nombrosos canvis per assegurar a la dona l'accés amb igualtat de condicions als espais que fins feia poc li havien estat vedats, molts d'aquests canvis s'han quedat en reformes formals i en molts casos d'abast molt superficial. En relació a les dones que viuen en l'entorn rural el present segueix arrossegant les conseqüències de molts anys d'organització social patriarcal. Hem de revisar en aquest sentit com han afectat a les dones que viuen en la ruralitat les transformacions socials i polítiques des de l'entrada a la modernitat, el que s'anomena racionalitat il·lustrada i la presumpta igualtat universal per a tota la seva ciutadania.

La incorporació de les dones al treball productiu s'ha realitzat sense modificacions de la seva relació amb els aspectes reproductius i sense una adaptació de les estructures del mercat laboral. Les dones s'incorporen a un mercat de treball concebut, organitzat i gestionat en major part per criteris masculins,⁽³⁾ tot plegat dificulta d'una manera important la seva introducció de manera plena i que alhora segueix estant molt condicionada per les dificultats de conciliació entre les funcions productives i reproductives, pels estereotips socials sobre les limitacions de les dones en relació a disponibilitat horària, dedicació... La comprensió dels processos específics que afecten als espais rurals requereix d'un anàlisi territorial, a més del social i l'econòmic i també cal sumar-hi les noves tendències de la geografia rural que, en els últims anys, ha centrat el seu interès en l'estudi dels processos de diversificació funcional d'aquests espais rurals i sobretot en la importància del paper de les dones. Les diferències basades en el gènere com a construcció social determinen les diferents vies d'inserció en el mercat laboral, que es troben condicionades per factors com: el pes del treball reproductiu, els models familiars i socials dominants dins dels espais rurals...⁽⁴⁾

Quan es parla del treball femení hem de tenir en compte que fem referència a un fet més complex que el d'activitat remunerada per un treball específic, com s'esmenta en l'article de Milagros Alario Trigueros (i altres) *Género y espacio: la inserción laboral de las mujeres rurales* (5) en el que fa esment de:

3 Maya, Valentina (2008) *Mujeres Rurales*, Salamanca, Ediciones Universidad de Salamanca. Pàg: 63

4 Ibidem. Pàg: 63

5 Alario, Milagros i altres, (2008), *Género y espacio: la inserción laboral de las mujeres rurales*, Salamanca, Ediciones Universidad de Salamanca. Pàg: 61

1 ²⁰ Ibidem. Pàg: 20

2 Ibidem. Pàg: 25

El trabajo realizado por las mujeres tiene unas condiciones específicas derivadas de la simultaneidad de una serie de actividades alternas, discontinuas en el tiempo y en muchas ocasiones sin retribución económica y que incluyen: trabajo reproductivo, actividades de autoconsumo, trabajo retribuido y trabajo en empresas familiares.

Són les necessitats i els ritmes de treball reproductiu els que marquen les formes i estratègies d'inserció laboral de les dones, de la forma que els problemes derivats de la conciliació entre les necessitats de la vida familiar i laboral poden arribar a condicionar la tipologia del treball i la tipologia de la jornada laboral escollida.

Totes les investigacions empíriques realitzades fins el moment sobre el treball de les dones rurals (6) suggereixen que existeix una gran pressió social i moral cap a la implicació femenina amb la reproducció familiar. Aquesta pressió arriba a afectar la capacitat de les dones per fer-se càrrec o emprendre nous negocis o empreses, fet que constitueix un dels puntals de les noves polítiques de desenvolupament rural. Una investigació recent (7) ens mostra de nou l'aspecte sobre les emprenedores rurals i ens explica que actuen condicionades en gran mesura per la lleialtat cap els negocis familiars i se senten obligades a continuar, i en moltes ocasions al mateix temps que es compleix el que s'anomena el deure moral d'atendre i tenir cura de la família i de quedar reclosa a casa. Ens trobem davant del que Díaz Méndez denomina com "trajectòries d'absorció femenina" i "trajectòries femenines de retorn", (8) i que reproduïen en el cas de les dones la pressió que abans sofrien fonamentalment els homes per donar continuïtat al patrimoni familiar, a costa de renunciïes importants a nivell personal.

Algunes investigacions recents en el marc de la geografia social britànica, (9) han posat de manifest per altra banda la relació entre les representacions socials relatives al gènere i a la família i la pròpia imatge de la "ruralitat". En concret ens trobem davant d'una ideologia tradicional sobre el paper de les dones com esposes i mares que alhora és reforçada per les ideologies sobre la identitat d'allò que és "rural", i que es denomina en literatura anglesa the rural idyll. (10) D'aquesta manera l'idíllic sobre la ruralitat es basa en una comunitat rural autèntica que representa la vida campestre relacionada amb el paper familiar i de cura de la dona.

En aquesta línia podem fer esment a un llibre titulat El ama de casa en el campo de Millet-Robinet de 1932 (11) (si que tirem una mica enrere en el temps) però és molt interessant per que corrobora moltes de les idees que he esmentat sobre el concepte de la ruralitat i sobre el paper de la dona, les quals beuen totes d'una mateixa font i s'han anat estructurant al llarg del temps. Aquest llibre es presenta com un manual per la dona rural, ens deixa veure com la dona rural s'ha vist obligada i situada en un segon pla dins del món rural i com les seves ocupacions i treballs divergeixen molt a les d'un home, fet que avui en dia encara podem trobar. D'aquesta manera m'agrada citar a aquest autor i allò que inclou dins del seu discurs:

Deberes y ocupaciones del ama de casa: El ama de casa tiene muchos deberes que cumplir, y el orden y la perfección con que los cumpla contribuirán en gran manera a la prosperidad de la familia. Debe penetrarse bien de la importancia de su misión y llevarla a cabo resueltamente, y en ello encontrará goces puros emanados del sentimiento de su utilidad.[...] Se pensará quizá que la agricultura y los cuidados que exige una hacienda son estudios demasiado serios para una joven; pero ¿es quizá menos serio el estudio de la gramática, de la aritmética, de la historia o de la geografía? Si se considera que la instrucción agrícola es tan importante como cualquiera de estas disciplinas, se abordará sin temor y se proseguirá con la misma perseverancia, y este género de instrucción constituirá una fuente de placeres reales. [...] Gracias a este papel más serio que asignamos a las mujeres, sus maridos encontrarán en ellas verdaderas asociadas, que adquirirán un título más para su ternura, y como jefe de familia ni puede tener mejor consejero que su mujer, cuyos intereses están tan ligados a los suyos, la comunidad conyugal ganará en todos sentidos. (12)

Així, i en un petit fragment, mostro què és allò que s'esperava d'una dona rural a principis del segle XX. Sí que s'ha donat un canvi important i no hem de caure en la falsa certesa de que en el camp existeix més masclisme, però si que sabem pel que hem pogut veure fins ara que hi ha dos papers molt divergents dins de la pagesia: un pels homes i un altre per les dones. En el medi rural encara existeixen una sèrie d'obstacles estructurals i ideològics que dificulten el camí cap a la conciliació. Aquests obstacles poden suposar un problema important pel desenvolupament de les àrees rurals, ja que les dones joves acabaran abandonant el camp i això pot su-

6 Maya, Valentina (2008) *Mujeres Rurales*, Salamanca, Edicions Universidad de Salamanca. Pàg: 89

7 Ibidem. Pàg: 89

8 Ibidem. Pàg: 90

9 Ibidem. Pàg: 90

10 Ibidem. Pàg: 90

11 Millet-Robinet, (1932), *El ama de casa en el campo*, Barcelona, Gustavo Gili.

12 Ibidem. Pàg: 5



AGR BOTIGA
COOPERATIVA DE L'ALEIXAR

Hi trobaràs la millor selecció de productes naturals de la terra.
Oli, vins i caves amb D.O. Gran varietat de fruits secs.
A més productes de qualitat elaborats artesanalment.

Obert cada dia de 10 a 1 i de 5 a 8, diumenges d'11 a 2 (dilluns matí tancat)

C/ de Guardiola, 58
43381 L'ALEIXAR
Tel. 977 815 290
Tels. oficina:
977 815 584 - 977 815 105

BOIRA EN VERMELL

■ Jaume Queralt Mestre

posar la fi d'un futur viable dels nostres pobles. Les actuacions orientades a una conciliació han d'estar presents i han de ser eficaces per equilibrar la càrrega i la distribució del treball reproductiu en les famílies rurals. D'aquesta manera qual-sevol projecte d'inserció laboral i de conciliació familiar han de tenir present els elements simbòlics i ideològics que reforcin la identitat familiar i la comunitat rural, però a la vegada no han de reproduir els estereotips que perpetuen la desigualtat de gènere. (13) Segurament és el repte d'aquells que treballen la mateixa terra.

5.

Només un breu apunt com a cloenda.

He començat les meves paraules amb un quadre de Klee i vull acabar-les amb una altra pintura: Les espigadores, de Jean-François Millet, de 1857. Es tracta d'una escena realista: tres dones en ple treball que no amaguen el cansament: la de l'esquerra té la mà sobre l'esquena en un símptoma inequívoc de dolor. Malgrat tot, elles són les protagonistes, encara que el seu treball fos el menys reconegut d'entre les tasques pageses. Feines petites, repetitives, rutinàries i poc valorades, ni familiarment ni socialment. Però són aquestes les que perpetuen la vida.

Suposo que és ben bé per aquesta raó que faig història de les dones: perquè prefereixo la vida a la guerra, al conflicte, a la ruïna i a la mort. A les alçades que estem del segle XXI, i amb la important i considerable aportació de tantes estudioses pel rescat de la nostra història –la de les dones i també la dels homes mirada des d'una altra manera– arribo a la conclusió de que ja no és ara una història nova, sinó la història.

Vilallonga del Camp, estiu de 2013.

Hi havia una vegada un Gran Bosc de Boscos, allà lluny, a més de cent dies a peu. Un dia de lluna plena estaven reunits tots els animals d'aquelles contrades: el Gran Llop Gris n'era el líder. Juntament amb ell, l'Àliga Reial, la Gran Serp, l'Ase i l'Ovella eren els representants de tots els animals, que havien fet la tria per votació.

Van arribar a l'acord que havien d'anar a la ciutat per investigar què feien els humans i es van acomiadar de tots els animals, que eren moltíssims.

–Vinga! – va fer l'Àliga– Demà amb la llum del dia jo m'enlairaré per tal de guiar-vos des del cel.

A les nits, es reunien tots plegats i feien balanç de tot allò que s'havien trobat durant el dia.

Un jorn passaven per un bosc quan uns caçadors van disparar uns trets i van ferir el Gran Llop Gris. Per sort, tant sols va ser un ensurt. Però ells, tots quimerosos, es van endinsar per camins més espessos i foscos. El Gran Llop Gris va haver de descansar durant dos dies. L'Àliga vigilava des del cel; la Serp olorava l'aigua de molt a prop; l'Ovella li proporcionava llet i l'Ase li donava calor. Van arribar a la conclusió que els humans eren molt perillosos i que haurien d'anar-hi amb molta cura.

El darrer dia de repòs, a la nit, el Gran Llop Gris va fer plans per marxar l'endemà. Van acordar que l'Àliga vigilaria sense parar. Quan van marxar de matinada, van deixar el bosc endreçat com si no hi hagués passat ningú.

Ja estaven a mig camí, a més de 50 o 60 dies de camí. N'havien passat de tots colors. Hi havia dies que no trobaven res per menjar. I a l'ovella ja feia dies que li feia mal la poteta dreta del darrere. Havien de marxar a poc a poc, i això suposava un problema pels molts perills que els podien sorgir. Algunes nits feia molt de fred i no deixaven de pensar ens els companys que havien quedat al Gran Bosc: patien per tot allò que els pogués passar i per ells mateixos.

El dia 76 de viatge, el Llop va flai-

rar, amb el seu nas tan fi, una mena de pudor estranya (era l'olor d'una petroquímica que hi havia a prop de la Gran Ciutat). L'Àliga, l'Ase, la Serp i l'Ovella també la van sentir, i van pensar que si no fos perquè tenien una missió tan important, girarien cua i se'n tornarien cap al Gran Bosc, i van pensar:

<<Què fan aquests humans?>>

–Quines maneres de fer pudor!–, van dir tots.

L'endemà, l'Ase es va despertar a mitja nit. Sentia uns sorolls estranys (el senyal que ja arribaven a la Gran Ciutat): era el brogit d'una fàbrica que hi havia a prop d'on s'açaçaven. L'Ase es va aixecar, va caminar una estona, i va veure una lluminària i va sentir un renou esfereïdors. Va tornar on eren els seus companys, els va despertar i els va explicar què havia vist. Els altres van fer ulls d'espantats i van pensar:

<<En quin món som? Això no es pot aguantar!>>

L'Àliga va dir:

–Aquest matí he vist un riu. Demà podem desviar-nos uns centenars de metres i vorejar-lo.

Així ho van fer: van anar cap a la banda del riu i van seguir-ne el curs avall.

Al cap de tres dies arribaren a la Gran Ciutat. Van quedar estupefactes en veure-la. I així, quiets, van restar dos dies sencers. La Serp va dir en veu alta:

–Si explico això al Gran Bosc em prendran per boja!

–I tant– van respondre tots plegats.

L'endemà al matí estaven més encoratjats i van dir:

–Som-hi! Per això hem vingut. Si ara reculéssim no hauria servit de res un viatge tan llarg.

El Llop, amb el seu instint de líder, va dir:

–Anirem tots en fila: primer jo, després la Serp, després l'Ovella i el darrer l'Ase. I l'Àliga planejarà per damunt de tots nosaltres.

Així ho van fer i van anar entrant en la Gran Ciutat. Caminaren pels primers carrers on no hi havia gairebé trànsit perquè ja es feia de nit i van trobar un parc molt gran on van decidir quedar-se

13 Maya, Valentina (2008) *Mujeres Rurales*, Salamanca, Ediciones Universidad de Salamanca. Pàg: 92

a dormir. El Llop Gris es va avançar per tal de reconèixer el terreny. Van fer cap a un lloc tranquil i amb bona pastura per a menjar. Aquella nit el Llop va fer un discurs. Els va dir que li semblava que el lloc on s'estaven era d'allò més perillós, i que els podia passar qualsevol cosa en el moment menys pensat. Després van dormir amb un ull mig obert i van fer guàrdies per torns; l'Àliga sempre es quedava sobre un arbre prop del grup.

De matinada, no va caldre que ningú els despertés, ja que amb els sorolls de la ciutat no van poder dormir profundament i es van aixecar ben aixafats. Van pensar:

<<Ostres! Si això dura massa no sabem com en sortirem>>

—Bé! —van dir en llevar-se— ara és l'hora d'anar a investigar com viuen aquests humans.

Tot sortint del parc, ja van endur-se un ensurt: passava un camió i una mica més i esclafa la Serp. Aquesta va dir:

—De bona una me n'he lliurat!

Es van endinsar pels carrerons pensant que seria menys perillós. Van passar per davant d'un bar i hi van entrar. Van voler tastar el whisky, la cervesa i el xampany. Tots van beure i no s'adonaren que s'anaven emborratxant. L'Àliga feia estona que dormia la mona. Tota la resta estaven eufòrics, tots menys l'Ovella que va estar a punt de morir i va haver de venir una ambulància que la va dur a l'hospital. Els altres es van quedar dormits i l'endemà no se'n recordaven de res. Van anar a visitar l'Ovella que s'estava en una habitació amb un goter posat, i duien unes cares que feien por. L'Àliga va dir:

—Si ens veiessin els del Gran Bosc no ens parlarien mai més.

Tots plegats van estar d'acord que no repitirien mai l'experiència. Però, qui sap que els esperava encara?

—Si hem vingut aquí a la recerca d'experiències noves, hem d'estar preparats per qualsevol cosa.

L'Ase va dir:

—Això de l'alcohol, amb mesura, encara; però si hi quedes enganxat t'hi va la salut i la vida.

Van estar-se tres jorns a l'hospital vetllant l'Ovella. A la nit tornaven al parc per dormir i per menjar. L'Ovella es va recuperar i va tornar amb els seus companys. Aquella nit estaven tan cansats que van dormir ben plans. Tots menys l'Àliga que vigilava de l'arbre estant molt a prop d'ells.

L'endemà no es van moure del parc ja que els humans hi feien una festa molt gran. Van quedar al·lucinats de la gentada que va fer-hi cap. De bon matí va començar el concert: la gent ballava, bevia cervesa i fumava porros. L'Àliga va voler provar el tabac i la marihuana; una mica més i no ho conta. S'ofegava i no podia respirar. Entre una cosa i l'altra, va quedar ben tipa.

—Això és una bogeria! —va dir— Aquests humans estan beneïts.

Arribada la tarda ja havien tocat set o vuit grups diferents.

El Llop va dir que anava a fer un tomb. Va fer cap a l'altra banda del parc. Allí li van donar un àcid, i ell se'l va prendre. Al cap d'una estona, tots els altres estaven ben preocupats perquè el Llop Gris no tornava. El van buscar però no el van poder trobar.

Eren les dotze de la nit, i a la vora del llac van arribar dues noies jovenetes. L'Ase era allà i les noietes li van demanar si volia fer un viatge d'heroïna. Ell, com que no sabia de què anava el rotllo, va dir que sí. Li van injectar la dosi d'heroïna i va quedar dormit.

De matinada, el Llop va tornar sense forces i amb un cap com una olla de grills (es veu que l'àcid no li va sentar bé). Es va trobar l'Àliga, la Serp i l'Ovella que vetllaven l'Ase estirat a terra. Els de l'ambulància els acabaven de dir que era mort, i probablement per sobredosi. Tots van quedar cotxos, plorant desesperadament.

Al cap d'una estona, el Llop va ex-

clamar:

—Però, què hem fet? En quin món vivim? Com pot ser que els humans juguin amb la vida i la mort d'aquesta manera? De totes les experiències que hem tingut se'n pot treure que no val la pena ni beure, perquè t'emborratxes, ni fumar perquè se't podreixen els pulmons. I no parlem de les drogues: l'àcid et torna boig i l'heroïna et porta a l'altre barri.

Els altres estaven moixos i no deien res. El Llop va dir:

—Enterrarem l'Ase aquí al parc i marxarem cap al Gran Bosc. I explicarem a tots els nostres amics, per tal que tothom ho sàpiga, com es diverteixen els humans. No tornarem mai més a la Gran Ciutat. Ja hem après la lliçó.

Ben entrada la nit, van enterrar l'Ase i l'endemà, abans de sortir el sol, van emprendre la tornada. Durant el viatge, no es va sentir ni una paraula. Amb una mirada en tenien prou: ja sabien què volien dir.

Van passar tres llunes abans no van arribar a casa. Allà tothom els esperava, no hi mancava ningú. Regnava un silenci espantós; amb les cares ja pagaven. Tots van adonar-se que faltava l'Ase.

No van dir res: ja ho sabien.

■ ■ ■

Àlex Masdeu i Font
Picapedrer / Restaurador de pedra / Geòleg

Mòbil 625 558 358
Web: www.picapedrer.com
Correu electrònic: alexmasdeu@picapedrer.com
Carrer Doctor March, 1
43380 VILAPLANA



VALFRES Pinturas
pinturas y papeles pintados

SISTEMA MULTICOLOR
Más de 5.000 colores al instante

977 31 71 54
Av. de Falset, 171 (ctra. de Alcolea)
43206 **REUS** (Tarragona)

Paraules per la Núria

■ Consol Rull Pallarès

- M'expliques un conte?.

D'acord, t'explicaré una història especial si tu m'ajudes.

I com ho puc fer si no sé que hi passa?.

No pateixis només has d'estar molt atenta al que ens volen dir les paraules. Pensa que són molt necessàries, sense elles, per començar no hi hauria conte, i tu i jo tindríem moltes dificultats per entendre'ns.

I que més hauré de fer?.

Una altra cosa molt important però encara més senzilla i divertida. Posar-te dins de la història, bé fer-ho veure, sense pensar en res més.

Alguna cosa més?

No, ara toca començar. Escolta amb atenció.

Tu saps que els pobles i les ciutats tenen un nom, com totes les coses, i el seu nom té relació amb les persones que el van fundar, amb el lloc on està situat... El poble de la nostra història es diu **Paraules**. Pels que hi viuen, les paraules són molt importants; són el seu joc, el seu treball i les tracten amb molta cura.

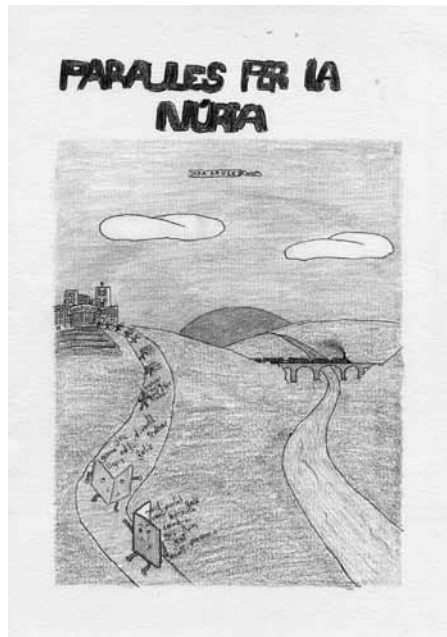
La primera cosa que fan és procurar que cada cosa tingui el seu nom, buscant-n'hi un que li convingui. És imprescindible fer servir les paraules per anomenar les coses quan calgui, sinó és així, els hi falta vida, sentit, no s'hi pot fer res.

Posar nom a les coses és una feina molt bonica però no és senzilla. Pensa que a part de la gran quantitat de coses que necessiten el seu nom, també s'han d'inventar les paraules que ajuden a explicar com són les coses, les persones, que fan ... I les possibilitats es multipliquen, són infinites. Les paraules poden anar soles, en

parelles, o agrupar-se sense fi. Poden ser: belles, sàvies, amigues, juganeres, senzilles, tendres, misterioses, evocadores, màgiques, però sobretot necessàries.

- A mi em sembla que cada paraula fa una parella inseparable amb allò que anomena perquè es donen sentit mútuament, es necessiten.

Imaginat que faríem sense el



nostre nom, el que ens van triar els que primer ens van estimar i que ens acompanya tota la vida. Des del primer moment, fins i tot abans de néixer, és una part nostra, que ens ajuda a construir-nos.

T'agrada el teu nom, Núria?, t'explicaré una cosa, quan vaig tenir la il·lusió d'escriure't aquest conte encara no el sabia i quan vaig escriure aquestes paraules, ja sí.

És molt bonic i és el teu. Continuem amb la història?

Ara els nostres amics es disposen a explicar-nos perquè són indispensables les paraules.

Diuen que les necessiten per una cosa que fan contínuament, que els acompanya sempre en totes les activitats; és el **pensament**. Una paraula que potser perquè és tan important, és molt bonica. A vegades les imatges de les paraules - com sonen, com s'escriuen- és com si tinguessin vida pròpia i per si soles s'aproprien del seu significat.

El pensament doncs, utilitza les paraules per conduir la vida de les persones. Aquest procés té múltiples possibilitats, perquè cada una ho pot fer a la seva manera.

Una altra curiositat de les paraules: una ens porta a una altra, i aquesta a una altra,... Pensament ens porta a **llibertat** -irrenunciable- perquè pensar diferent no vol dir pensar mala-

ment. De la paraula llibertat expliquen, que ajuda a apropar-se a una altra a la que arribar-hi costa molt i que en cap cas t'hi pots quedar per sempre, és la **felicitat**. Que aquest camí sigui més o menys planer depèn de les paraules apreses, de saber-les fer servir tal com cal, construint el fil del pensament personal, referent i amic fidel.

Aquestes tres paraules: pensament, llibertat i felicitat, agafades de la mà ens poden portar a moltes d'altres. Ara en van tres més de les que s'han d'escriure amb majúscules, lletres de les de mudar. Atenció doncs a aquest regal: **BONDAT, VERITAT i BELLESA**, anar-les-hi al darrere pot donar sentit a tota una vida; en són la guia i el camí, són l'escala que ens construïm i el marc pel que ens deixem envoltar. Les necessitem totes tres, no les oblidis mai!.

Ja vaig veient com en poden ser d'importants les paraules, però ajudem a apropar-m'hi.

No pateixis ja ho fas escoltant tan atenta i procurant estimar-les i entendre-les com els personatges del nostre conte.

La nova tasca que ens proposen és que posem l'atenció en una altra dimensió de les paraules fonamental i que ja et vaig avançar al començament. Una vegada apreses, serveixen perquè les persones s'expliquin, es parlin i es comuniquin. La veritat és que tenim moltes coses per dir-nos i necessitem poder-ho fer.

Tots busquem el nostre interlocutor - no sempre fàcil de trobar- i alhora ho som d'un altre. Perquè conversar ajuda a consolidar el pensament i l'enriqueix amb matisos nous. Les paraules compartides tenen més vida i més color, sonen millor, ens les creiem més i abonen el camí del nostre discurs futur.

- Parlant de compartir, no sé si a tu t'ho sembla, però tinc la impressió que nosaltres cada vegada compartim més les dels nostres amics. I ara donem un altre pas cap a la màgia que fa possible fixar i perpetuar aquesta i mil i una històries més.

Perquè les paraules no es perdin, s'han d'escriure, sinó es van esborrant i la seva ombra fàcilment segueix altres

indrets diferents o difícils de seguir.

Escriure ajuda a ordenar el pensament, el ritme del seu temps permet polir-lo i el fixa per quan es vulgui recuperar. També és reflexió i diàleg amb cadascú que pot portar tan lluny com es vulgui. L'escriptura és creació i per això pot tenir totes les formes. Pot arribar als altres complint tots els requisits d'aquelles paraules compartides. Escriure pot ser aquest conte.

I Què en farem de les paraules escrites que guarden tots els llibres, ho endevines? Els habitants de **Paraules** ens ho volen explicar. Preparat per rebre un regal fabulós, un tresor magnífic i inacabable.

És la lectura, perquè les paraules escrites només tenen sentit, si són paraules llegides. I llegir ho posa tot a l'abast, eixampla el cor, il·lumina l'ànima i alimenta el pensament.

La lectura permet aprofundir en la naturalesa de les coses, apropar-se a llocs i situacions d'altra manera inacessibles i entreveure els múltiples matisos de les relacions entre les persones. Permet passar tots els límits retornant a la pròpia vida més lliure, més savi i més feliç.

- Te n'adones de com ens poden canviar la vida les paraules, si escoltem als nostres amics i si les volem com a companyes?.

Et sembla que després d'aquestes poques paraules que hem imaginat juntes som una mica diferents i una mica millors?. Jo n'estic convençuda.

La història del conte s'ha convertit en la nostra història - com passa en tots els llibres- pel poder de transformació de les paraules.

Saps que és el que m'ha agradat més? Entendre que jo també hi puc jugar amb les paraules i que puc fer-ho sempre.

■ ■ ■

D'ON ÉS?

Ella és de Kermanshah, Iran (1919-2013)

■ Antònia Farré Santfeliu



Ella és Doris Lessing, una supervivent de la família, el colonialisme britànic, el racisme, la guerra, la il·lusió comunista, l'ateisme, la condició femenina, l'amor, la fama... L'autora d'*Història de Londres* no va tenir por d'utilitzar la seva llibertat, ni de mostrar els seus desenganys ni les seves conversions, mai no se li va notar el triomf. La seva literatura és profunda i analítica, explicada des de la visió de l'experiència femenina. Se la

titllà d'escriptora feminista tot i que ella rebutjava aquesta etiqueta perquè repudiava parlar de literatura en termes d'homes i dones.

Va néixer l'any 1919 a Kermanshah, a Pèrsia (actual Iran). Va passar la seva infància i joventut a Rhodèsia (actual Zimbabwe), on va començar a llegir els llibres que la seva mare li comprava per catàleg. Es va independitzar als 15 anys i començà a publicar contes en revistes sud-africanes. Durant aquests anys va conèixer de primera mà la discriminació racial i de gènere que tant va denunciar anys després. De fet, arran de les seves crítiques constants al règim de l'*apartheid* se li va prohibir visitar Sud-àfrica fins a l'any 1995.

Als 31 anys se'n va anar a Londres, amb el seu tercer fill, després d'haver deixat dos matrimonis. Va començar la seva carrera com a escriptora amb el llibre *L'herba canta*, amb un rerefons de crítica social i pròxim a les tesis comunistes.

La seva obra més coneguda és *El quadern daurat* (1962), considerada una obra mestra de la literatura feminista i de la narrativa fragmentària post-moderna. En aquest llibre tracta dels drets de les dones a fer la vida que vulguin, dels problemes racials, del comunisme, de la difícil relació i comunicació pares i fills, de les difícils relacions home-dona, del delicat equilibri emocional de la gent..., del complicat que és viure dignament des de tots els punts de vista.

Fou guardonada amb el premi Internacional Catalunya (1999), el Príncep d'Astúries (2001) i el Nobel de Literatura (2007). Va rebutjar el títol de Dama de l'Imperi Britànic (concedit per la reina Isabel II), perquè considerava que ja no existia cap imperi.

Els articles, les novel·les, els relats i la poesia van ocupar tota la seva vida. Una frase de Doris Lessing:

"La biblioteca és la institució més democràtica, perquè ningú no pot dir-nos què hem de llegir, ni quan ni com".



**FERRO
ALUMINI
INOX**

Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

Pg. de la Mussara, 1
Vilaplana del Camp

PINTURA DECORATIVA
Josep M. Garcia

Tel. 977 815 078
Mòbil 619 233 190

VIVIU LA NOVA WEB DE LO PEDRÍS

www.lopedris.cat

L'equip de redacció de *Lo Pedrís* vol agrair de nou a l'Ateneu Informàtic de Tortosa el seu acurat treball i la seva solvència per impulsar i mantenir viva la web de la nostra revista des de l'any 2002. El seu esforç i saber durant més de dotze anys ens ha facilitat molt la nostra tasca editora. I sense la seva ajuda constant i altruista probablement aquesta plataforma cultural de Vilaplana que formem entre tots, probablement, no hauria pogut subsistir.

És més, ja fa temps que intentem que aquesta pàgina virtual sigui encara més atractiva i més eficaç per a tothom.

Per aquest motiu, a partir d'aquest número 55, ens han dissenyat una nova pàgina web que millora notablement l'anterior, la qual cosa podeu comprovar in situ a través de la següent adreça digital: WWW.LOPEDRÍS.CAT.

Des d'aquesta plana escrita us instem a que visiteu la nova web i us encoratgem vivament a que hi participeu de la seva edició, ja sigui publicant articles, donant la vostra opinió o afegint comentaris a les notícies ja publicades. Aquesta nova versió està en un domini .CAT, amb nou format i noves funcionalitats. L'antic domini .COM us redirigirà automàticament a aquest nou www.lopedris.cat.

Aquest nou format permet inserir tot tipus d'arxius multimèdia com galeries fotogràfiques, videos, so, etc., a més de compartir els articles amb les xarxes socials, Facebook, Twitter i Google+, per fer de la plataforma un mitjà de comunicació actual i proactiu.

L'aspecte visual es compon de dos columnes, a l'esquerra la portada amb

els últims articles publicats més interessants i a la dreta, més petita, el llistat dels comentaris més recents i els últims articles incorporats a la web per saber en tot moment les últimes novetats actualitzades a l'instant.

També incorpora, com en l'anterior versió, un menú temàtic amb tots els articles publicats fins ara a la revista *Lo Pedrís*, les opinions, els comentaris, els butlletins, etc. Així com, el records vivencials de l'Eladi Huguet, "Obrir els ulls al món" que conservem com a llegat seu per preservar la seva memòria que va voler compartir durant els últims anys de la seva vida amb tots els lectors digitals de *lo Pedrís*.

De la mateixa manera que amb l'Eladi, us proposem que qualsevol de vosaltres pugui desenvolupar un web amb la informació que creieu interessant per compartir-la en aquest mitjà. Només cal que ho sol·liciteu a algú de la redacció i us donarem accés a la part administrativa per anar publicant els articles.

GAUDÍ

Centre de Reconeixements
Màdics - Psicotècnics

Permisos de
conduir i armes

Certificats
mèdics d'aptitud
esportiva

Certificats
mèdics oficials

Passeig Sunyer 18 Baixos
43202 REUS
Telèfons 977 11 54 11
977 75 66 57

www.centresmedicsbonet.com
reus@centresmedicsbonet.com

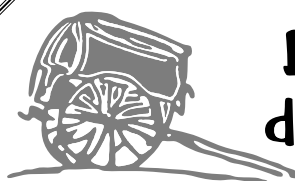
Tramitació gratuïta de la
renovació del permís de
conduir



CALA PEIRONA

RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA



La Tartrana de Cal Munter

Confort en Allotjament Rural

Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Tel. i Fax 977 815 160 - Mòbil 687 415 898
www.latartrana.es

PETIT d'kastro

PLAÇA de L'ESGLÉSIA
i de L'AJUNTAMENT de
VILALLONGA del CAMP
teléfon 977 84 09 39

www.facebook.com/petitdkastro



Bé, això només és el principi. Hem volgut actualitzar el web per a que vosaltres, lectors i col·laboradors, us impliqueu en l'edició i feu que aquest nou Lo Pedrís digital sigui d'utilitat i satisfaci les expectatives de tothom. Proposeu-nos el que vulgueu, que us facilitarem les eines per a que les vostres inquietuds es puguin fer realitat.

Vinga, us animem a que viviu i a que participeu d'aquesta publicació amb l'objectiu que vam proposar en el moment de

la nostra creació i que avui, després de més de catorze anys de sortir a la llum, sigui més vigent que mai:

Lo Pedrís s'ha creat amb la voluntat d'esdevenir una àmplia, oberta i plural plataforma cultural de Vilaplana (Baix Camp - Catalunya), on la participació de la ciutadania, la opinió, el diàleg, el debat i la informació siguin les nostres màximes com a revista .



Activitats d'hivern



TROBADA A VILAPLANA DELS NASCUTS L'ANY 1931

A finals d'estiu, concretament el dia 18 de setembre de 2013, al Restaurant Ca la Periona, va tenir lloc la Trobada Festiva Gastronòmica d'un grup d'amics i amigues de Vilaplana de la generació que va néixer l'any 1931.

Des la redacció de Lo Pedrís, volem donar-los la nostra més cordial felicitació per aquesta efemèride i demanar-los disculpes pel retard a l'hora de publicar-los aquesta nota de premsa que hauríem d'haver publicat en l'anterior número 54 de Nadal.

Drets i des de l'esquerra de la foto: Joan, Paco, Lola, Josep Guillermo

Asseguts i des de l'esquerra: Marta, Josep Maria, Maria i Magdalena



Felicitats, Salut i Qualitat de Vida per molts anys, Colla del 31.

Passatemps

■ F. Mariné

Avui ens modernitzarem una mica. Com que segur que alguns de vosaltres esteu enganxats al joc dels mòbils o

de les *tablets*, us proposarem uns passatemps basats en un dels jocs més populars. I si encara sou uns clàssics i poc amants de les noves tecnologies, imagineu-vos que jugueu a l'Scrabble.

A veure si sou capaços de fer molts punts. Us hi he posat uns comodins per a que sigui més fàcil i hi hagi més possibilitats.

Ho podreu superar?

JUGADA 1

Si em voleu superar heu de fer més de 91 punts.

Si no ho aconsegiu, us donaré una pista per a, com a mínim, trobar la paraula que us doni 91 punts:

Beveassin a morro o mamessin



ABRIL 2014

JUGADA 2

El repte de la segona jugada encara és més gran. Jo he fet 112 punts.

La pista és aquesta:

Això que dic és veritat. No és una mentida. Es poden fer 112 punts.



LO PEDRÍS



Suïssa



Amsterdam

L'Eric l'Ernest i el Jofre davant el Relotge de les flors a Ginebra-Desembre 2013. Fotografia de Judit Aixalà

RAQUEL REINADO VIRGILI, de Mequinensa, Va viatjar a Amsterdam (Països Baixos), i es va fotografiar amb Lo Pedrís al costat d'un dels canals de la ciutat.

EL PULSÒMETRE



BAIXA



PUJA

Baixa l'escarabat morrut que ha aniquilat una bona part de les palmeres ornamentals del nostre poble. Aquest escarabat és un insecte relativament gran d'entre dos i cinc centímetres, de color vermell.

Les seves larves excaven galeries de fins a un metre de llarg al tronc de les palmeres, i arriben en ocasions a matar la planta.

És originari del sud-est asiàtic i va arribar a la Mediterrània a la dècada del 1980, i va ser detectat a la península el 1994.

Puja el Bar del Casal. És un clam unànim que el Bar del Casal ha millorat amb els nous cafeters i torna a ser el de sempre, el punt de trobada del nostre poble on s' ofereix un servei de qualitat.

Des de Lo Pedrís volem encoratjar, doncs, aquests aventurers a gestionar bé aquest establiment, donat que aquesta és, i de llarg, la tasca més complicada del nostre municipi.

He triat fer la FOTOMORFOSIS del carrer de l'Era per dos motius per a mi força importants: El primer, perquè familiarment hi tinc una vinculació molt especial, en aquest carrer hi viu des de fa molts anys part de la meua família i crec que per a ells serà bonic recordar i comprovar com el temps ha fet canviar el seu carrer.

El segon, és més emotiu. Els darrers anys, des que el Restaurant l'Esparver es va posar en funcionament, gairebé cada dia em trobava l'Eduard Bonet en aquest tram precís del carrer. Ja fos entrant o sortint del restaurant, descansant al banc assegut o xerrant amb els veïns. Per tant, amb aquest muntatge, vull recordar a l'Edu, perquè ell és i serà també part d'aquest carrer.



1714: VILAPLANA VA CREMAR

■ Ezequiel Gort Juanpere

El propassat dia 15 de febrer es compliren els tres cents anys de la crema de Vilaplana a mans de l'exèrcit borbònic. Què havia passat?

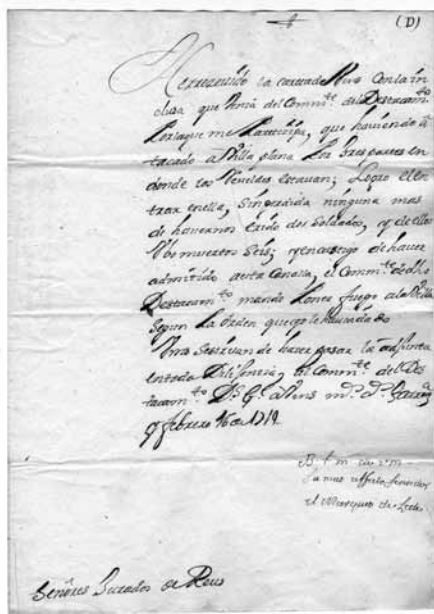
Després de molts anys de guerra, s'arribà a la pau, a Europa, mercès el tractat d'Utrecht —signat el 14 de març de 1713— que en posava fi, deixant però Catalunya a la seva sort. Encara més, les tropes aliades, en retirar-se del país, fins facilitaven l'entrada dels borbònics, com passà a Tarragona, entre altres llocs.

Sembla que el Camp restà definitivament a les seves mans a partir del 9 de juliol. El dia 14 entraven a Tarragona sense que el general Nebot, aturat a la batalla de Torredembarra, ho pogués evitar. Els borbònics van aplicar el terror. Aquest mateix mes s'iniciava el setge de Barcelona que s'allargaria fins l'11 de setembre de 1714.

La resistència a l'ocupació s'inicià aviat, si més no, tenim notícia de la mort de quatre miquelets a Cornudella el 28 de juliol. Al mes d'octubre, arribà el coronel Antoni Vidal amb cent fusellers, amb la missió d'organitzar la guerrilla a les muntanyes de Prades: al mes d'abril de 1714 el seguien més de vuit-cents homes.

Malgrat que per ara no es té notícia de la seva activitat fins el març de 1714, és evident que les accions guerrilleres havien de sovintejar aviat i que els pobles del Camp els donaven suport, com va ser el cas de Vilaplana o el d'Alforja, per posar un exemple proper. En canvi poblacions com Reus o Valls van patir l'ocupació permanent.

En el cas de Vilaplana, arribà notícia als borbònics que la població acollia miquelets i llavors prepararen un assalt, probablement per sorpresa, a la vila. La rodejaren per atacar-la a la vegada per tres punts diferents, de manera que a banda que els devia permetre superar amb facilitat les antigues fortificacions de la vila, també devien evitar d'aquesta manera que poguessin escapar els miquelets que en aquell moment hi hagués a l'interior de la població. En van morir



sis, ja fossin efectivament miquelets o bé veïns del poble. Pel que fa els borbònics, es diu que només hi hagué un parell de ferits.

Després, una vegada ocupada la població i com a càstig per haver ajudat els «rebels», cremaren la vila, tot seguint les ordres del governador de Tarragona, el marquès de Lede.

És versemblant que aquest destacament borbònic hagués sortit de Reus, on hi havia una guarnició permanent i on devia tornar després de «castigar» Vilaplana. Es pot suposar així a partir del què diu una carta enviada pel marquès de Lede a l'ajuntament de Reus detallant els fets de Vilaplana, segons la qual el comandant cap del destacament borbònic havia informat dels fets, per escrit, al governador per mitjà dels jurats de Reus: els jurats escriuen al governador afegint-hi la nota del comandant, a la qual contesta Lede també per mitjà dels jurats de Reus, i els mana que donin al comandant —amb tota diligència, diu— un escrit seu, que també afegeix a la carta. En no haver-se conservat, es desconeix el contingut dels escrits entre el comandant i el governador.

Pel que fa la datació dels fets, la carta del governador no especifica el dia en què va ocórrer, però cal entendre que l'assalt i la crema de Vilaplana devia ser el dissabte dia 15 de febrer, ja que la carta és datada el dia 16 i és escrita en passat, per tant no és del mateix dia dels fets, però si que podia ser del dia

següent. Altrament, atesa la velocitat en què havien de córrer les notícies, no es pot pensar que hagués passat gaire temps, cosa que em referma que havia de ser el dia 15.

Pel que fa als fets, la carta del governador, marquès de Lede, als jurats de Reus, és prou precisa i contundent per afirmar la realitat de la lluita i de la posterior crema de Vilaplana, perquè és el mateix governador qui ho testimonia i a més afirma que la destrucció s'ha fet complint les seves ordres.

La crema de les poblacions «rebels» no era res nou en aquest moment: formava part d'una política de terror que els borbònics ja iniciaren en ocupar el País Valencià després de la batalla d'Almansa i que a Catalunya, el 1714, aplicaren abastament.

Una de les conseqüències de la crema havia de ser la pèrdua de tot el fons documental de la vila, per la qual cosa avui ens és difícil conèixer la història de Vilaplana anterior a la Guerra de Successió.

El text íntegre i literal de la carta del marquès de Lede als jurats de Reus és el següent (només s'ha normalitzat l'accentuació i s'han transcrit completes les paraules abreujades):

He rrezevido la cartta de vuestras mercedes con la inclusa que venia del comandante del Destacamento por la que me partticipa, que haviendo atacado a Villaplana por tres partes en donde los reveldes estavan; Logró él entrar en ella, sin pérdida ninguna más de haver-nos erido dos soldados, y de ellos ubo muertos seis; Y en castigo de haver admitido a esta canalla, el comandante de dicho Destacamento mandó poner fuego a la villa según la orden que yo le havia dado.

Vuestras mercedes se sirvan de hacer pasar la adjunta en toda diligencia, al comandante del Destacamento. Dios guarde a vuestras mercedes, a Tarragona y febrero 16 de 1714.

Beso la mano de vuestra merced
Su más affecto servidor
el Marques de Lede
Señores Jurados de Reus

■ ■ ■

La Xerrada del 15 de febrer

■ **Oscar Aymamí**

El passat 15 de febrer vam tenir l'ocasió d'assistir a un acte a la sala parroquial ple de significat nacional i d'història local. Aquest acte es va fer per la iniciativa d'un petit grup de gent de Vilaplana que es complau en organitzar xerrades, sessions de cinema i el que s'escaigui per tal de dinamitzar una mica més la vida del nostre poble. En aquest cas ens hem de falcitar per la bona resposta ciutadana.

Molts dels assistents ens vam assabentar, de la mà de l'historiador Ezequiel Gort, de l'episodi de la crema de Vilaplana, una acció punitiva i exemplaritzant duta a terme per les forces borbòniques que va patir la nostra vila el 1714. Tot i que la manca de documentació no ens aclareix fins a quin punt els fets van ser sagnants, de ben segur que s'hi devien produir escenes de pànic i d'heroisme. És bo recordar el pas-

sat. La memòria històrica ens farà créixer, com a persones i com a poble.

El segon conferenciant, l'ex-dirigent d'Unió de Pagesos Pep Riera va fer una anàlisi molt realista de la situació del camp català en una hipotètica Catalunya independent. Amb tota la senzillesa de l'home assenyat que ha demostrat ser, va desmitificar i desmuntar "Les 10 plagues d'Egipte" que -segons el Sr. Garcia Margallo- ens cauran al damunt quan caminem sols.

D'altra banda, els organitzadors van tenir la bona pensada de donar un toc lúdic a l'acte i, amb la inestimable col·laboració d'alguns artistes locals, es va poder dur a terme una vetllada plena de calidesa i participació. Tot un regal per l'intel·lecte i pels sentits i en conjunt, un acte força reeixit.

Aquestes línies no tenen cap més objecte que agrair públicament a tots els qui tan desinteressadament

van voler col·laborar en aquesta trobada, començant pel Sr. rector, Mn. Fuentes que ens va facilitar el local. L'Ajuntament, que ens va proporcionar l'equip de so. L'historiador Ezequiel Gort que ens va embaladir amb le seva erudició i proximitat. L'estimat Pep Riera amb la seva habitual clarividència. I, per descomptat, l'actuació d'un esplèndid Fito Luri, acompanyat a la guitarra pel nostre músic Gerard Joanpere, que ens van fer vibrar d'emoció. La magistral interpretació poètica de la nostra sempre brillant Soraia Àvila i bé, amb la modèstia que li pertoca, la d'un servidor, que va fer el que va poder. Agrair sobretot a tothom qui ens va fer confiança i ens va honorar amb la seva assistència. Continuarem treballant per la vila.



SOLUCIONS

JUGADA 1



XUMASSIN 91 punts

JUGADA 2



VERAÇ, ANUL·LES, ÇO 112 punts

LO PEDRIS

Servei Oficial:
Lucas
CENTRE AUTOTECH

Tallers
Rafel Sans

Mecànica de l'automòbil i planxisteria
Instal·lacions de fontaneria, gas i calefacció
AIRE CONDICIONAT - PLAQUES SOLARS

C/ Muralla, 23 - 43381 L'ALEIXAR
Tel. 977 815 384

Josep Tost

QUEVIURES I
TRANSPORTS

Dr. Mallafré, 12 - Tel. 977 81 50 87
VILAPLANA

Activitats a la Llar dels Jubilats

■ Carme Abelló Bonet

El dia 1 de Novembre, del 2013, la Llar dels jubilats, varem celebrar la CAS-TANYADA, diada que sempre ho hem anat celebrant. Primer el President dona la benvinguda als assistents, i agraeix la gent que participa en aquestes festes. Tot seguit es serveix el sopar, per postres no hi podien faltar, les castanyes i els panellets, acompanyats de panellets, del vi ranci i moscatell, com sempre al acabar, es va fer el sorteig.

L'assistència fou de 40 persones.

El dia 26 de Gener del 2014, varem celebrar la FESTA D'HIVERN com sempre el President dona la benvinguda, ha tothom, agraint la seva assistència.

Després, servim un pica-pica, amb trossets de formatge, olives farcides, petaquets de vermut i fuet. Seguirem amb el plat de braó amb condiment del suquet amb petaquets, i bolets, que molt agradà, cuinat pel restaurant Ca la Peirona. Com ja és costum, en moltes festes, es va cantar un himne dels jubilats de Catalunya, amb la música del Riu vermell. Per acabar es van rifar, torretes de flors, com sempre hi ha gent afortunada.

La assistència, 35 persones.

El dia 9 de Febrer, com cada any en aquestes dates, es va fer l'Assemblea General Ordinària, es va seguir l'ordre del dia, punt per punt, primer llegir la Assemblea del any anterior, la qual va ser acordada unànimement. Després les activitats, realitzades el 2013, estat de comptes de l'entitat, propostes pel 2014, renovació parcial de la junta, sortides, Joan Serra, Rosario Lozano i Carme Abelló, raó per fer, més anys. Entrant Josep Cabré Alberich, Maria Bigorra Olesti i Maria Mestre Mestre.

La assistència, va ser de 27 persones.

Aquest és el resum, del dia 1 de Novembre del 2013, fins el dia 9 de Febrer del 2014.

De aquí en endavant, jo ja no m'ocuparé de fer la relació de les activitats dels jubilats, surto de la junta, ja serà un altra de la junta que us anirà informant

Joan Magrané Figueres obté el XXXIè premi Reina Sofia de composició musical



Joan Magrané Figueres guanya el XXXIè Premi Reina Sofia de composició musical amb l'obra per a orquestra: "Secreta desolación", que s'estrenarà a l'octubre al teatre monumental de Madrid interpretada per l'orquestra Simfònica de Radiotelevisió Espanyola.

Pel proper número intentarem fer-li una entrevista.

Recitació del Poema de Nadal de Josep M^a de Segarra a càrrec de Jordi Mateu

El Passat 29 de desembre, el dia que es complien vint anys que vaig representar El Poema de Nadal de Josep M^a de Segarra, el tornava a presentar al Casal Vilaplanenc. Vaig creure oportú de fer una nova revisió d'un text que en el transcurs del temps no deixa de tenir un cert paral·lelisme amb els temps que corren actualment. En cap cas volia que el muntatge tingués una certa semblança amb el que faig fer l'any 1994. Per aquest motiu, la primera cosa que vaig fer va ser posar-me en contacte amb el Francesc per tal d'explicar-li la idea i presentar un treball totalment diferent. En aquest projecte, també hi han tingut un protagonisme especial el Marc Mestre, el qual ha realitzat una il·luminació molt acurada i la Cecília Vilanova en les tasques de música i so. Aquest muntatge el vaig estrenar a Reus a la Sala St. Llúcia el dia 10 de novembre dins de la Mostra de Teatre Amateur del Baix Camp amb molta acceptació per part del públic assistent. La idea és que aquest muntatge formi part de les ofertes que el Grup de Teatre presenta dins del Catàleg de la Diputació de Tarragona.



ENTREAUTOMOBIL

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: ☎ 977 328 417

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h



La Palmera

■ Matilde Mestre Salvat de Cal Bruno



Ja només en queden unes poques serradures i la seva gran soca, estic parlant, és clar, de la nostra palmera, la palmera de cal Bruno. Tenia molts anys, Quants? Del meu record (i jo en tinc molts) sempre la veig, me'n recordo quan era més baixa i com ha anat creixent, amb una força...

A la fi, ha tingut una mala fi, degut al maleït insecte. Em feia trist haver-la de tallar, quan s'hi posa el "morrut" ja no tenen remei, però ara (sembla estrany) tinc un gran descans. Ferida com estava era un perill, amb els forts vents i la seva malaltia, podia caure i fer molt de mal als veïns.

Quan parlem de la palmera, sempre, sempre surt, Qui la va plantar? Doncs aquí va la seva història: Uns veïns de casa nostra tenien una filla que se'ls va morir molt jove. Aquesta noieta tenia en un test una petita palmera. Un dia la seva mare ens va dir: "Vosaltres que teniu hort, m'hi deixaríeu plantar-hi la palmereta; així jo podria veure la planta de la meua filla". Una mare que sobreviu a la seva filla a tot arreu la veu. De bon grat van dir-li que sí. Un petit consol per a la pobra mare. I la palmereta va anar creixent... i creixent ... fins ara que feia uns dotze metres d'alçada.

Veus aquí quina història; no és que sigui molt original, però és història.

Maridet

■ Matilde Mestre Salvat de Cal Bruno

Maridet: Antigament a moltes cases tenien un "maridet". En no haver-hi calefacció, es van enginyar a fer un

"maridet". L'objectiu era calentar-se els peus. Era com una capsa de sabates de llauna, on s'hi posaven brases del foc i es tapava. Naturalment deixava anar molta calor i el podies prendre a qualsevol habitació; els peus els posaves damunt la tapa i durava bastant.

S'apropa Sant Isidre

■ Maria Rufina

El 15 de maig som Sant Isidre Llauradó, patró de la pàgesia.

Vilaplana cada any celebra la festa amb esmorzar a la Cooperativa i a la tarda, refresc a càrrec de l'Ajuntament, a la plaça o al Casal amb espectacle.

Parlant de la Cooperativa, es va fer la inauguració el dia de Sant Isidre de l'any 1960.

El poble, també tenim un carrer dedicat a Sant Isidre.

L'any 1981, igualment el 15 de maig, es restaurar i estrenar la Casa de la Vila.

També el dia del Sant es va inaugurar la rotonda d'entrada al poble i l'escultura de l'artista vilaplanenc Salvador Juanpere i que indica les coordenades del

punt on està col·locada.

El 2012 s'estrenà l'àrea de lleure de la Planeta.

Però una inauguració molt emotiva va ser la reestrena de la Font de les Creus l'any 1995. Era alcalde Agustí Ferré. De l'obra feta per Sebastià Mestre en feu la benedicció Mossèn Musté. En pau reposin els tres.

Sant Isidre Llauradó
us preguem amb gran anhel
que vetlleu per Vilaplana
des del Cel on vos esteu.

El dia de la inauguració de la font, després de la missa i processó varem anar cap a la font. El Sebastià Mestre va llegir unes paraules adients a la festa i a la font. El Mossèn va beneir l'aigua i el Sr Alcalde va tallar la cinta. Tres nenes (Vanessa, Eva i Gemma) vestides de catalanes portaven unes plàteres amb gots i dins els gots 15 anissos per beure aigua. Ja a la tarda es va fer un espectacle amb havaneres, coca i cremat.



Puig Antich i Georg Welzel, crims d'Estat sense resoldre



■ **Xavier Joanpere Olivé**

Activista solidari i cultural

Han passat 40 anys d'aquell disabte, 2 de març, de cel encapotat i colors grisos en què la ciutat de Barcelona es va sentir violentada col·lectivament per l'assassinat de Puig Antich. El dia anterior, Antonio López Sierra, botxí professional del règim, havia arribat a Barcelona amb la maleta que contenia el sinistre artefacte que acabaria amb la vida del jove llibertari català a l'interior de la presó Model de Barcelona. L'aparell franquista que aguantava el dictador volia venjança per la mort del successor natural de Franco, l'almirall Carrero Blanco executat per ETA i, segons sembla, amb el consentiment encobert dels EUA.

Franco ja era una rèmora per als interessos nord-americans i només tenia el suport dels més propers, d'entre els quals hi havia José Utrera Molina, secretari general del Movimiento i futur sogre d'Alberto Ruiz Gallardon, actual ministre de Justícia. Utrera Molina, juntament amb Arias Navarro i Marcelino Oreja, varen ser tres dels responsables gover-

namentals de l'assassinat de Puig Antich.

El dia abans de l'atemptat a Carretero Blanco, el 19 de novembre del 1973, el secretari d'Estat nord-americà, el totpoderós Henry Kissinger, va visitar Madrid i per tant l'embaixada dels EUA situada molt a prop d'on va succeir l'atemptat, al carrer Claudio Coello, que va enviar pels aires l'almirall Carretero Blanco, conegut per l'oposició amb el renom de 'el cejas'. Com tothom hauria de saber, quan un alt càrrec polític visita una zona i aquesta visita està programada, les mesures de seguretat s'extremen i cada poques hores es fa un control de seguretat per mantenir segura la zona. Com es possible doncs que ETA treballés tan secretament en una zona tan cèntrica de Madrid en el dia que aquest jueu totpoderós visitava la capital i els serveis secrets nord-americans, és a dir, la CIA, no detectessin res?

Hi ha versions que diuen que fins i tot aquets serveis secrets varen ampliar la càrrega explosiva perquè no hi hagués marge d'error en l'atemptat. D'aquí vindria la voladura tan alta que va fer el cotxe, aixecant-se per damunt d'un edifici de diverses plantes. Cap altre atemptat al món ha superat l'alçada d'aquell vehicle oficial.

Puig Antich, empresonat per haver participat en un tiroteig del qual en va sortir ferit i en què va morir un policia anomenat Francisco Anguas, pagaria, doncs, els plats trencats d'un atemptat que els EUA rebien amb bons ulls.

Són també responsables el governants nord-americans de la mort de Puig Antich i de Georg Welzel alemany de l'Est assassinat el mateix 2 de març a la presó de Tarragona? Georg Michael

Welzel, que aleshores responia al nom de Heinz Ches i s'autodefinia com a polonès va ser el 'mal lladre' d'una trilogia de crims d'Estat per execució que va portar a terme el franquisme i que va indultar al 'bon lladre' d'aquesta tria, Antonio Franco, guàrdia civil que havia matat al capità del mateix cos, Francisco Manfredi.

L'execució de Georg Welzel la va realitzar l'inexpert botxí José Moreno. Era el seu primer 'treball' com a botxí oficial. Donat que Welzel tenia el coll prim, en el moment de posar-se a girar l'artefacte li va clavar el cilindre al coll sense matar-lo, i després, enmig de la desesperació del reu, li va posar un tros de sac per fer gruix (avui l'artefacte encara té el tros de sang enganxat). Qui sap com va acabar aquella macabra execució que va durar gairebé vint infernals minuts? Com devia ser en realitat l'estrangulament final de Welzel? Ja que procedia de l'Alemanya de l'Est, d'on va fugir en diverses ocasions, lloc d'on també procedeix la cancellera Merkel i tota la família de l'antic dissident, cal preguntar-se si algun dia Alemanya demanarà comptes del que va passar amb aquest compatriota seu.

De veritat el règim no sabia el seu origen real? És fàcil pensar que varen preferir creure el seu pasat polonès per no haver de respondre del crim donat que aleshores no hi havia relació amb la Polònia estalinista i si amb una Alemanya que algun dia es reunificaria.

Puig Antich i Georg Welzel, dos crims d'Estat sense resoldre que esquitxen als fills i nets del franquisme com és el cas de Carlos Rey, qui va redactar la sentència del Salvador avui exerceix encara d'advocat. Recentment ha exercit

Ara també imprimim en digital!!!

Ideal per a tiratges curts a partir d'1 exemplar



Av. Marià Fortuny 60-64 - 43204 **REUS**
Telèfon 977 345 563 - Mòbil 670 253 264
sbmartsgraf@gmail.com

Lesions produïdes per l'esport

■ **Pep Chaparro**
(Fisioterapeuta)

Tenint en compte que la pràctica de l'esport habitualment comporta competitivitat ja sigui amb altres esportistes o per auto-superació, i que això ens fa forçar amb més o menys intensitat les nostres capacitats, es freqüent que es produeixin lesions.

Les causes d'una lesió produïda per l'esport, principalment són: els mètodes d'entrenament incorrectes, anomalies estructurals que forcen certes parts del cos més que unes altres, i la possible feblesa dels músculs, tendons i lligaments.

En quant als mètodes d'entrenament incorrectes, cada vegada que es forcen les nostres capacitats en un entrenament o realitzem un treball inadequat en temps, intensitat, o forma, algunes de les estructures implicades a l'exercici es poden lesionar, fent falta perquè es recuperin, un temps de repòs determinat, o bé alternar el treball amb exercicis que requereixin la implicació d'altres parts del cos diferents a les lesionades.

El dolor que precedeix a moltes lesions per desgast es presenta per primera vegada quan un nombre limitat de fibres del múscul o del tendó comencen a trencar-se. Interrompre l'exercici al primer senyal de dolor limita la lesió a aquestes fibres, donant com resultat una recuperació més ràpida. Continuar fent l'exercici mentre se sent dolor produeix l'esquinçament d'una major quantitat de fibres, estenent la lesió i retardant-ne la recuperació.

Les anomalies estructurals poden fer que una persona sigui propensa a una lesió esportiva per l'esforç desigual de diverses parts del cos. Per exemple, quan les cames són desiguals en longitud, s'exerceix una força major sobre el maluc i el genoll de la cama més llarga. Com a prevenció es recomana l'ús d'ajuts per a corregir aquestes anomalies (Plantilles, taloneres, adaptacions per als equips...).

Els músculs, els tendons i els lligaments es lesionen quan se sotmeten a esforços superiors a la seva força intrínseca, poden lesionar-se si són massa febles o rígids per a l'exercici que s'està intentant practicar. Les articulacions són més propenses a les lesions quan els músculs i els lligaments que les sostenen són febles, com succeeix després d'un esquinç. Els ossos afeblits per la osteoporosi es poden fracturar fàcilment.

La realització correcta d'exercici físic o esport introduint-hi els estiraments, i un bon escalfament i refredament, ajuda a enfortir les estructures prevenint les lesions.

El tractament immediat davant la majoria de lesions de l'esport consisteix en repòs, gel, compressió, i elevació. La part lesionada s'immobilitza immediatament per minimitzar l'hemorràgia interna i la inflor i per evitar que la lesió empitjori. L'aplicació de gel fa que els vasos sanguinis es contreguin, ajudant a limitar la inflamació i a reduir el dolor. Embenar i elevar la part lesionada ajuda a limitar la inflor. Les primeres una o dues hores el gel s'aplica en períodes de 10 minuts alternats amb descansos de la mateixa durada, aquest procés pot repetir-se diverses vegades durant les primeres 24 hores.

L'activitat o l'esport que va causar la lesió ha d'evitar-se fins a la curació. La substitució per activitats que no forcen la zona lesionada és preferible abans que abstenir-se de tota activitat física atès que la inactivitat completa causa la pèrdua de la massa muscular, la força i la resistència.

la defensa d'Alicia Sánchez Camacho en el cas de La Camarga. Rey va manipular els informes de balística en el judici contra Puig Antich no deixant participar en el judici a Ramon Barjau, metge forense que assegurava que el cos del subinspector tenia altres bales que no procedien de la pistola de Salvador.

Amb el pas del temps i amb compagotes, tots els treballs periodístics del col·lectiu Carlota Tolosa, dels periodistes Francesc Escribano, Raul M. Riebenbauer, Jordi Panyella, de l'editorial Virus, de les pel·lícules dirigides per Joan Dolç o Manuel Huerga, i qui susbscriu, entre molts d'altres, hem anat aportant proves que despullen un sistema vestit amb mentides i medalles ensangonades. Un sistema que comptava amb la complicitat de periodistes com Emilio Romero, Enrique Rubio, Ramon Pi i tants altres que volien fer de l'oblit, memòria. Un règim que comptava amb el suport de polítics emergents com Martin Villa o Manuel Fraga, que volien edulcorar l'últim feixisme existent a Europa.

A tall d'anècdota macabra, cal recordar que l'aparell que va matar a Puig Antich anys mes tard va ser adquirit per Camilo José Cela i que aquest l'exhibia en una casa museu de la seva propietat a Galícia, mentre que el que va martiritzar el dissident alemany es troba en un edifici militar de Sevilla i encara té el gruix de sac que li va col·locar el botxí a la presó de Tarragona.

Ara, 40 anys més tard, segueix el clam per una JUSTÍCIA justa, i la memòria persegueix i persevera amb tots els inductors, executors i còmplices d'aquells crims d'Estat que la transició també ha intentat amagar.

En mans de la justícia d'Argentina, queda l'esperança a moltes preguntes que han topat amb el silenci acovardit d'una classe política hereva d'aquell franquisme que va néixer i morir matant.



FARMÀCIA
M. TERESA HUGUET VILELLA

Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat



RAFEL
MARTINEZ
AGENT D'ASSEGURANCES

Camí de l'Aleixar, 40 B
Tel./Fax 977 31 33 99
43202 REUS (Tarragona)

El Morrut de les Palmeres

■ Marta Rodon Solé

Si dones un tomb pel nostre terme te n'adones que malauradament hi ha una gran quantitat de palmeres mortes. La causa fonamental ha estat una plaga molt mortífera que ha arribat a molts indrets d'aquesta comarca i s'ha anat estenent de forma ràpida i amb efectes fulminants. Aquesta és, sens dubte, una plaga molt difícil de combatre i ha estat provocada per un insecte anomenat morrut o *Rhynchophorus ferrugineus*.

Moltes palmeres de gran bellesa i antiguitat, dels horts i conreus de Vilaplana, per citar alguns exemples com les de Cal Bruno, de Cal Mora o la de Cal Viudo han patit aquesta devastadora plaga que els ha causat la seva mort.

El Morrut és un insecte relativament gran, entre dos i cinc centímetres de llarg, i un color vermell oxidat. Les seves larves excaven galeries de fins a un metre de llarg al tronc de les palmeres, arribant en força ocasions a matar la planta. Com a resultat, l'escarabat ha esdevingut una de les principals plagues de les plantacions de palma, com la palma de coco, palmera datilera....

Originari del sud-est asiàtic i la Polinèsia, el morrut de les palmeres s'ha estès a l'Àfrica i Europa, arribant a la Mediterrània a la dècada del 80, essent detectat per primer cop a Espanya el 1994 i a França el 2006.

Cicle de vida

Aquest corc generalment infesta diverses espècies d'arecàcies (palmeres). Als països catalans s'ha constatat que



afecta *Phoenix canariensis*, però també pot afectar a *Phoenix dactylifera*, i eventualment a espècies del gènere *Washingtonia*. La capacitat d'afectació de *Chamaerops humilis*, una de les poques espècies d'arecàcies autòctones als països catalans no ha estat encara documentada, però no es descarta i s'ha inclòs en la llista de plantes sensibles publicada per la Comissió europea.

La femella adulta pon els ous en un nou creixement en la corona de la palma o les ferides causades per l'esclatada.

L'ou, d'un color blanquinós i ovalat desclou sorgint-ne larves blanques sense potes. La larva s'alimenta del teixit interior de l'arbre durant un mes formant túnels al tronc de la palmera. En fer la pupa, la larva emergeix de l'arbre i forma un capoll a la fullaraca a la base de les fulles. L'adult presenta una coloració vermell ferrós amb taques característiques al tòrax i un rostrum allargat en forma de bec molt peculiar, típic dels curculionids.

El cicle de vida total dura de 7 a 10 setmanes.

Mentre que l'adult provoca alguns danys a través de l'alimentació, és l'excavació de la larva en el cor de la palma la responsable de la majoria de la mortalitat. La seva arribada a l'arc Mediterrani se suposa per la importació de palmeres prèviament infestades. A mitjans de la dècada dels 90 aparegueren a Egipte i a l'estat espanyol les primeres observacions constatades daten de 1995, a la zona a cavall entre les províncies de Granada i Màlaga. Se sospita per proves indirectes que la introducció del morrut a la península ibèrica és deguda a la importació massiva de palmeres de països on no es realitzaven inspeccions ni quarantenes per a instal·lar-les en àrees de fort creixement urbanístic durant la dècada del 2000 ja que els focus d'entrada detectats eren massa allunyats entre si per a ser una dispersió autògena.

Síntomes de la infestació

Els primers efectes visibles de la infestació són la caiguda de les fulles de la part superior (atac apical) o laterals (atac lateral), ja que les larves devoren l'interior del nervi central de les fulles i el tronc. Els sons d'excavació i de mastegar de les larves es poden sentir si hom té una bona oïda escoltant directament sobre el tronc de la palmera, tot i això alguns inspectors usen dispositius d'escolta electrònica per detectar aquestes plagues. La corona es marceix en primer lloc i segueixen les fulles inferiors de la capçada a mesura que les larves descendeixen a la cerca de teixits tous sobretot en els teixits vasculars.







**Grup de teatre
de Vilaplana**





El clavel d'aire, una planta invisible



■ Àngel Díaz Martínez

Algú a Vilaplana fa anys va regalar un esqueix de clavel d'aire a ma mare; ella el va fer créixer de forma espectacular durant anys al costat de la resta de plantes que farcién els balcons, la terrassa i les finestres de casa.

Són conegudes amb el nom de "clavel d'aire" un conjunt de espècies epífites del gènere *Tillandsia*, originària d'Amèrica i distribuïda per tot el món amb centenars de varietats que són conreades per jardineros i col·leccionistes.

La característica més important de les plantes epífites és la possibilitat de desenvolupament sobre altres plantes, sobretot arbres. Això és possible gràcies a què les arrels només tenen la funció de fixar la planta, perquè la funció d'absorció de l'aigua i nutrients es du a terme a través de les fulles que tenen la capacitat d'extreure l'aigua de la humitat ambiental.

Hi ha dues creences populars equivocades respecte al "clavel d'aire" o "clavel de ferro". La primera, que parasiten l'arbre o planta sobre la qual habiten; l'altra és que es nodreixen de ferro (el de les baranes on acostumaven a lligar-lo les nostres mares als balcons del poble). La realitat és que es nodreixen de l'aigua de pluja, de la matèria orgànica i de la pols en suspensió.

Les varietats més comunes adaptades a Vilaplana i al clima mediterrani que podem trobar habitualment són la *T. Aeranthos* i la *T. Bergerii*. La primera té la flor amb predomini del color púrpura, la segona té la flor amb tons blaus; he sentit parlar d'altres varietats i colors de flor, però jo no les he vist fora del jardins botànics o de col·leccions particulars; també he sentit dir que abans n'hi havia de més varietats i que estan

en procés d'extinció. Jo penso que la recessió és fruit de la guerra química contra la natura que porten a terme el pàgssos d'un temps ençà donada la important funció i sensibilitat de les seves fulles, que fan que el clavel d'aire sigui molt vulnerable als agents químics.

La reproducció del clavel d'aire amb llavor no és habitual: és més fàcil separar els fillols que creixen a la base de les tiges després de la floració.

Per els aficionats al cine, us diré que les tillandsies són plantes molt cinematogràfiques. En el gènere de terror és possible veure tillandsies, concretament la varietat coneguda com "barba de vell" o "spanish moss", en films de T. Burton o Q. Tarantino; recordeu l'escena sota els roures de l'esclau alliberat, a la plantació esclavista del sud-est de EE.UU., mentre Django satisfà la seva set de venjança a Django desencadenado? Doncs, ni més ni menys, és una *T. Usneoides* la que penja de les branques dels arbres, amb el color blanquinós que la caracteritza.

Si volem que es desenvolupin de forma òptima cal saber que els agrada la llum, però no el sol directe, i s'estimen més els alts nivells d'humitat ambiental, sota arbres, en rafals ombrívols o balcons no massa il·luminats. S'aconseja el reg amb polvoritzacions, sobretot a l'estiu i encara agraeixen més la pluja i la boira. També és positiu el cultiu en colònies ben poblades, boles en suspensió, rosetons o suports que afavoreixin el seu creixement amb moltes tiges.

Animo a conrear aquesta planta diminuta, quasi bé invisible, que ens regala unes flors, petites molt sovint, però meravelloses sempre.

La primera que jo vaig tenir me la va regalar ma mare fa més de 20 anys. Gràcies a ella ara en sóc col·leccionista.

PASCAL PELLICÉ MARINÉ

Electricitat i calefacció

Carrer Major, 40 - Tel. 977 81 53 28
43380 VILAPLANA



**ASSOCIACIÓ
DE JUBILATS I
PENSIONISTES
DE VILAPLANA**

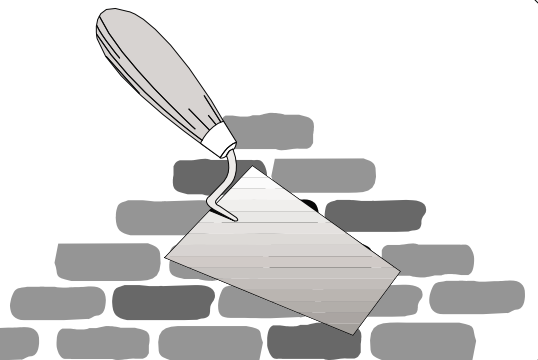
C. del Casal, 3
43380 VILAPLANA



CONSTRUCCIONS

JOAN MESTRE SL

C/ Major, 32-3r - 43380 VILAPLANA - Tel. 977 81 51 73



Ja sé que vull ser quan sigui gran...

■ Leo D'kastró

Fa molts anys que “flirtejo” amb la cuina i he arribat a estar-ne molt enamorat. És cert que he tingut altres “affaires”, alguns com l'arquitectura, prou importants, ja que em va tenir a les portes de la vicaria. Però sempre havia tingut clar que no tenia res clar i que no podia comprometre'm per sempre.

Recordo que, potser parlo de vint-i-cinc o trenta anys enrere, vaig sentir una entrevista que li feien al Bertin Osborne, que com a cantant no es precisament del meu gust, però com a filòsof em va impactar. El periodista li va preguntar: “Li agradaria ser el millor cantant del món?”. Ell, després de pensar-s'ho una estona, va respondre: “Però... tota la vida?”.

Chapeau!!! Em vaig sentir plenament identificat amb aquesta idea. M'agradaven massa coses i no volia renunciar-ne a cap. Sabia i era conscient que “Aprendiz de todo, maestro de nada”. No m'importava, mai he volgut ser mestre de res, Déu nos en guard!!!, em conformo amb intentar fer la meua feina el millor possible i, de pas, passar-m'ho bé.

Últimament, ja fa una bona temporada, estic tenint una meravellosa convivència amb la meua estimada cuina. Amb la “testosterona” molt més al seu lloc, gaudeixo en cada moment de la seva companyia, i estic seriosament pensant en portar-la a l'altar. Fa uns pocs dies, vaig arribar a prendre aquesta decisió, i no va ser després de fer un plat gloriós, ni tan sols de “parir” unes croquetes quasi tan bones com les que feia la meua àvia, sinó després d'estar quasi tres hores netejant i polint una peça d'entrecot de vedella de tres quilos set-cents setanta grams. Una feina poc creativa però que em va resultar entretinguda, relaxant i gratificant. Extraure el cor, la part més magra, per convertir-lo posteriorment en un deliciós “roastbeef”, amb la resta



fer trossos, daus, per marinar-los amb vi negre, i dos dies després sofregir-los i, sotmesos a un llarg i lent “xup-xup”, aconseguir un gustós “goulash”. I encara amb el que ens queda, rascar i rascar per treure tres o quatre-cents grams de carn magra que barrejada amb restes d'altres carns, ens serviran per farcir canelons o prenyar verduretes. Durant tota aquesta tasca, em van acompanyar Pink Floyd, els Credence,

Rosendo, els Rollings, King Crimson, els Beatles, Deep Purple, els Animals, Led Zeppeling i uns quants més que em van fer passar una gran estona. He descobert una emissora, Rock FM, sense publicitat ni notícies. Puc escoltar música sense sentir bajanades ni menjades de “tarro”.

Crec que ara ho tinc bastant clar. Quan gaudeixes de tots els moments d'una relació, llavors sí que et pots plantejar de “fer papers”.

Sí, decididament, quan sigui gran vull ser cuiner!!!



Rotlles de primavera vietnamites

■ Marta Rodon Solé

Ingredients:

1 ou 1 ceba
300gr de magre de porc 100gr de gambes pelades
150gr de soja germinada 4 cullerades d'oli
1 pastanaga ½ culleradeta de sucre
4 xampinyons sal i pebre
1 paquet de paper d'arros

Per fer la salsa:

3 cullerades d'aigua calenta ½ cullerada de vinagre
½ cullerada de sucre 1 gra d'all
½ cullerada de salsa de peix vitxo 1 pebre

Procediment:

Talleu el magre, la pastanaga, els xampinyons i la ceba ben petit. Es barreja tot juntament amb la sal, el sucre, el pebre l'ou, la soja i les gambes. Quan esta tot ben barrejat s'agafa el paper d'arros i es posa damunt d'un drap humit i es van formant els rotlles, seguidament es fregeixen amb oli fins fer-los cruïxents. Es mengen sucant els rotlles amb la salsa

Aclariments: Tant el paper d'arros com la soja germinada com la salsa de peix es poden trobar als supermercats orientals molt abundants actualment.

Dietètiques Cabré, C.B.



ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

SERVEI DE TAXI 6-Q 7/8 places

L'Aleixar
mòbil 689 029 326



Els micos i les mones

■ Nens i nenes de la classe dels Micos i les Mones.

El grup de nens i nenes d'educació infantil de l'escola Cingle Roig de Vilaplana han triat el nom dels micos i les mones per la seva classe.

Ara us volen explicar com ho han fet i què han après d'aquests simpàtics animals.

MERI: PRIMER VAM TRIAR EL NOM DE LA CLASSE.

LEO: VAM PORTAR COSES DE CASA DELS MICOS I LES MONES.

ABDERAHMAN: I MOLTS, MOLTS LLIBRES.

AZAHARA: VAM BUSCAR INFORMACIÓ DELS MICOS I LES MONES.

MARTÍ: I VAM APRENDRE MOLTES COSES DELS MICOS I LES MONES QUE ARA US EXPLICAREM.

ISONA: VAM PINTAR UN MICO MOLT GRAN I VAM ESCRIURE ELS NOMS DE LES PARTS DEL COS DELS MICOS.

NAWJA: ELS MICOS TENE CUA.

MOHAMED: ELS MICOS TENE PEUS I CAMES.

ALÈXIA: ELS MICOS TENEN PANXA I MELIC.

MOHAMED: ELS MICOS TENEN MANS I BRAÇOS.

NAWJA: ELS MICOS TENEN NAS, ULLS, ORELLES, BOCA ...

MERI: ELS MICOS MENGEN FULLES I FRUITA QUE TROBEN ALS ARBRES.

LEO: ELS MICOS ES PENGEN DELS ARBRES AMB LES MANS, ELS PEUS I LA CUA.

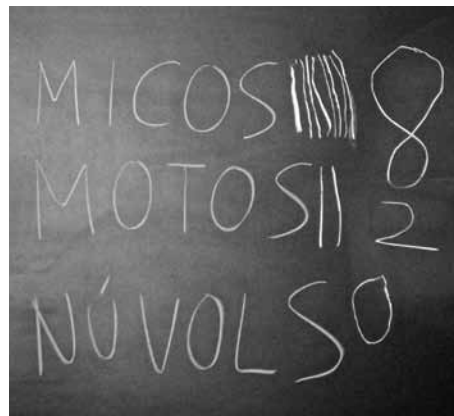
AZAHARA: VIUEN ALS ARBRES DE LA SELVA.

MARTÍ: ELS MICOS DEL ZOO S'AMAGUEN, ES TREUEN ELS POLLS, FAN GANYOTES I MIREN LA GENT.

AZAHARA: TAMBÉ HEM DESCOBERT QUE HI HA ANIMALS QUE SEMBLEN MICOS PERÒ QUE NO HO SÓN PERQUÈ NO TENEN CUA...

MARTÍ: ...COM ARA ELS ORANGUTANS I ELS GORIL·LES.

ELS NENS I NENES DELS MICOS I LES MONES SÓN: LA NAJWA, EL MARTÍ, LA MERI, EL LEO, L'AZAHARA, L'ABDERAHMAN, L'ISONA, L'ALÈXIA I EL MOHAMED. I LA SEVA MESTRA ÉS LA IRENE.





Josep M. Cardona Rodriguez

INSTAL·LACIONS I SERVEIS






C/ Doctor Mallafrè núm 22
43380 **VILAPLANA**
e-mail: instaljmc@yahoo.es - Mòbil 664 001 318

pintura decorativa



Alvar Juanpere Olivé



Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85
43201 **REUS**
Plaça de les Províncies, 1
43840 **SALOU**



MATA
LLAUNERIA

Raval Santa Anna, 47 43201 **REUS**
Tel. 977 342 832
mata@llauneria.com



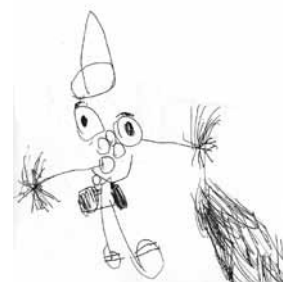
P3 ALÈXIA



P3 ISONA



P3 LEO



P4 ABDERAHMAN



P4 NAJWA



P5 AZAHARA



P5 MARTÍ



P5 MERI



ASMINE - 6 ANYS



CRISTIAN - 6 ANYS



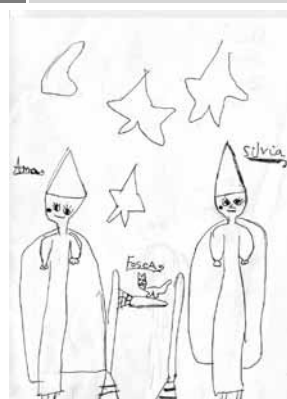
OSCAR - 6 ANYS



QUIM - 6 ANYS



ROGER - 6 ANYS



SILVIA - 6 ANYS



ANI - 7 ANYS



ANNA T - 7 ANYS



DIANA - 7 ANYS



ISMAEL - 8 ANYS



MARIANA - 8 ANYS



MONSTE R. - 8 ANYS



ANNA A.- 10 ANYS



ARIADNA - 10 ANYS



OT - 10 ANYS



PAU - 10 ANYS



SANDRA - 10 ANYS



ANNA M. - 11 ANYS



JOAO - 11 ANYS



MARINA- 11 ANYS

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

Caramels

mare molas

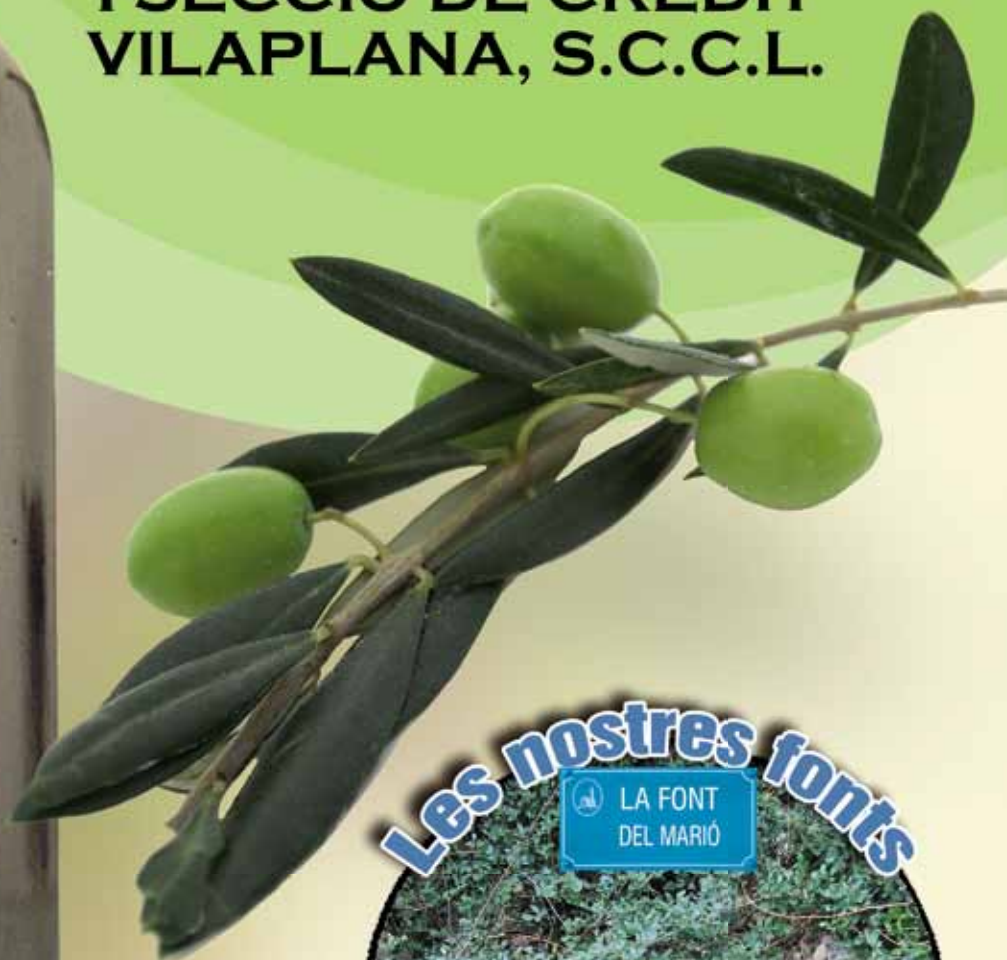


Pastissos de "xuxes"
Detalls de batejos
i bodes
Fruits Secs
Llaminadures

C. Mare Moles, 28 Reus
caramelsmaremolass.blogspot.com



AGRÍCOLA I SECCIÓ DE CRÈDIT VILAPLANA, S.C.C.L.



Les nostres fonts

LA FONT
DEL MARIÓ



Amb el suport de la
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura



AJUNTAMENT
DE VILAPLANA



Amb el suport de la
Diputació Tarragona



CONSELL COMARCAL
DEL BAIX CAMP



LO PEDRÓS

